

Brassói Lapok

XLI. évfolyam
29 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szerda
1935. évi február 6

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő munkásszámjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 60 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegeoldalon 5.50 lej, páratlan (jobb) szövegeoldalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 5b-58. Telefonszámok kiadóhivatal 92., szerkesztő 93.

Két pénzügyminiszter között

Írta: Tanódy Endre

A lojális ellenféltől kijáró kegyelet kívánja meg, hogy a távozott pénzügyminiszter közeli emléke előtt az adóalanyok nevében egy pillanatra megálljunk és magunkba mélyedjünk. Hogy megmondjuk az igazat, hogy ez a pénzügyminiszter sem hajtotta kelleténél jobban az adót, mert ime, csaknem két milliárdos deficittel vonul vissza, ami azt is jelenti, hogy legalább még ennyi közjövődelmet kellett volna felhajtania.

Ugyis fel lehetne állítani a tételt, hogy ennivel kevesebbet is lehetett volna költeni, de ezért ismét nem a távozott terheli felelősség. A költségvetés egyensúlyhiányának egyik főoka az Angelescu iskolapolitikája, amely mérhetetlen összegeket emészt fel, de azért mégis ő maradt és Slavescu ment el.

Nyilvánvaló és köztudomású, hogy a Slavescu leváltásának nem ez a szokásos oka volt az előidézője. Viszont nem nyilvánvaló és még kevésbé köztudomású, hogy a számos közszájon forgó feltevés közül melyik a helytálló és miért kellett a pénzügyminiszternek helyét elhagynia?

A külkereskedelmi politika elvei körül felmerült állítólagos ellentétet állítani oda döntő és elhatározó oknak, ez a legkevésbé meggyőző az összes magyarázatok között. Az egész párt, a miniszterelnökkel és a pártelnökkel együtt elfogadta, hogy ezen a politikán változtatni kell és maga a Nemzeti Bank sem nyugtalanodik már amiatt, hogy a tervbe vitt új rendszer a lej stabilitását veszélyeztetné. Sőt ellenkezőleg, a koronatanács az a vélemény alakult ki, hogy a devizák jelentékeny részének felszabadítása szükségképpen emeli az exportot, javítja a külkereskedelmi mérleget és ezzel együtt a lej árfolyamát is.

A Nemzeti Bank a stabilitás hitének a Vatikánja. Ha a dogmát ott szentesítik, nem jöhet pápább a pápánál, aki többet akarjon. És ebből az okból nem lehet otthagyni a miniszteri széket, amely még mindig nem tartozik a legrosszabb üllőhelyek közé a közélet amfiteátrumában.

A másik változat a belföldi kölcsön kétes értékű és mértékű sikere ugyan csak nem róható a pénzügyminiszter terhére. Az egész kormány határozta el és ő a maga részéről mindent megtett a siker érdekében. Bizonyíthatják ezt a tisztviselők és a magánvállalatok, különösen a kisebbségiek, mert ők tudják csak igazán, hogy milyen érvek hatása alatt eszközölték jegyzéseiket.

Ellenben igenis meggyőző az a feltevés, amely nem titok, mert hiszen a nagy napilapok is hozták, hogy a most készülő Skoda-szerződés feltételei miatt távozott Slavescu, aki nem akart a meggyorsított ütemű fizetésekre vállalkozni. Bizonyára tudja, hogy miért és bizonyára azért, mert nem látott lehetőséget arra, hogy a vállalt kötelezettségnek megfelelően tudjon.

És itt van az a pont, ahol megérthető, hogy az egyszerű személyválogatás megfogadható a megoldást. Egyetlen más kérdésben sem lehetne rá magyarázatot találni, hogy a pénzügyminiszter személynének kieserelése miért vezetne megoldáshoz és miért lehet várni Antonescu Viktortól azt, amire Slavescu Viktor nem vállalkozott?

Azt a kevés jövedelmet, amit még a kincstárnak felhajtania lehet, be lehet osztani úgy, hogy sorrendben előbb a Skoda-szerződés esedékességei következzenek és azután jöjjenek csak egyebek.

Hatott a francia nagyvezérkar titkos aktacsomója

Megegyezéssel végződtek a londoni francia-angol tárgyalások

Csak akkor törlik a versaillesi szerződés katonai rendelkezéseit, ha Németország aláírja a keleti és középeurópai paktumot s visszatér a Népszövetségbe

A levegőben máris helyreállította a nagyantantot a német fegyverkezéstől való félelem

Eden Berlinbe megy tárgyalni a londoni megegyezés alapján

London, február 5

A francia és angol miniszterek között megkezdődött tárgyalások vasárnap este sikerrel befejeződtek. A két kormány vezetői minden eddigi értesülés szerint megtalálták a módját annak, hogy közös nevezőre hozzák felfogásaikat és törekvéseiket s így a francia-angol politikai együttműködésnek új korszaka nyílt meg. A nemzetiszocialista Németország politikája ismét kiemelte Angliát „előkelő elszigeteltségéből” és valósággal „előkészítette a világháború „entente cordiale”-ját. Amint Flandin és Laval bemutatták az angol kormányfőnek a francia nagyvezérkar adatait Né-

metország fegyverkezésének jól ellenőrzött arányairól, az angolok tartózkodása egyszerre felengedett s ezután hamarosan létrejött a megegyezés. A negyfelkű angol idealizmus — amint a párisi Havasügnökség találóan mondja — kénytelen volt meghajolni a francia miniszterek valóságérzete előtt. Az angol nép köztudomásúlag a légi támadásoktól irtózik a legjobban. Erre az érzékeny pontra tapintottak rá végső érv gyanánt a francia kormányfő a légi támadásoktól irtózik a legjobban. Erre az érzékeny pontra tapintottak rá végső érv gyanánt a francia kormányfő a légi támadásoktól irtózik a legjobban. Erre az érzékeny pontra tapintottak rá végső érv gyanánt a francia kormányfő a légi támadásoktól irtózik a legjobban.

ket vállalni, mégis megtette ezt. A „splendid isolation” elvét megint fogásra akasztották, mert Anglia egyelőre nem a legjobban áll a levegőben és esetleges új német támadásra való tekintettel okvetlenül szüksége van az erős francia légi haderő támogatására. Flandin és Laval tehát meglehetősen megpuhitották azokat az angol köröket, amelyek tulajdonképpen felkarolták a német fegyverkezési egyenjogság tényleges elismerésének az ügyét és a Harmadik Birodalom politikájának védelmére keltek. Így a londoni tárgyalásokon minden jel szerint a francia felfogás kerekedett felül: ismét a biztonság ügye került előtérbe.

Mit mond az óvatos hivatalos közlemény?

A francia és angol kormányfőriak vasárnap délután 5 órai kezdettel tartották meg utolsó megbeszélésüket, amelynek befejeztével kiadták a hivatalos közleményt a háromnapos értekezetről. Ezzel a létrejött megegyezés legfontosabb része az a javaslat, hogy Anglia, Franciaország, Németország, Belgium és Olaszország kössön együttes légvédelmi egyezményt, amelynek értelmében kötelesek megvédeni a megtámadott szerződő felet, ha nyilvánvaló, hogy nem szolgáltatott okot a megtámadásra. Kifejezésre juttatja ezután a hivatalos közlemény, hogy Anglia örömmel üdvözli a római olasz-francia megállapodásokat, majd leszögezi, miszerint a két kormány vezetői megegyeztek abban is, hogy mind

a saját politikájuk, mind pedig a népszövetségi politika kérdéseit a békés együttműködés eszközeivel akarják megoldani. Anglia hajlandó résztvenni a római egyezmény aláíró hatalmak tanácskozásában, valahányszor Ausztria területi épségét veszély fenyegeti. Megegyezett továbbá Anglia és Franciaország abban, hogy Németország és a többi, fegyverkezésében korlátozott hatalom ezirányú kötelezettségeit egyoldalúan nem változtathatja meg, valamint hogy a béke „kültársait” legjobban a Németországgal és a többi hatalmakkal kapcsolatos kérdések általános rendezése javíthatná meg.

A hivatalos közlemény csak azért beszél „javaslatról” a légvédelmi egyez-

mény tekintetében, mert nyitva kívánja hagyni a lehetőséget ahhoz, hogy Németország ehhez a biztonsági szerződéshez is hozzájárulhasson. Valójában azonban ez a légvédelmi szerződés Anglia és Franciaország között megkötöttnek tekinthető s biztosítottnak vehető Belgium és Olaszország hozzájárulása is. Érvénybe lép akkor is, ha Németország nem csatlakozik hozzá, azaz nem teszi magáévá a közös angol-francia javaslatot.

Nem kevésbé fontos a londoni megegyezésnek az a része is, amely szerint Anglia csatlakozik a létrehozandó közép-európai egyezmény tanácskozási kötelezettségéhez.

Ennek a kettős fontossága kiderül abból, hogy a belföldi nehézipar nyilvánosságra hozott ajánlata azt kéri, hogy ugyanolyan feltételek mellett engedjék át nekik a rendelés jelentékeny részét, amintők a Skoda szerződés terében vannak. Természetesen az újban, a javított kiadásban.

Nyilván itt lehet az új pénzügyminiszterre számítani és ez bennünket igen nagy mértékben megnyugtató. Beannyunkat, adóalanyokat. Mert mi nem számíthatunk arra, hogy a költségvetés örömeiben is részesüljünk. Még a huszonhárom milliárdos előirányzatnál sem, annál kevésbé a tizennyolc milliárdosból, amelyről egyelőre senki sem tudja, hogyan fogja a legszükségesebbeket fedezni.

Nekünk csak két érdekünk van. Az egyik az, hogy a külkereskedelmi forgalom fojtogatása és nyomorgatása végre

alábbhagyjon, mert többé kevésbé mindannyian ennek a szenvedéseit viseljük. És ebben a tekintetben sok reményre jogosító változások előtt állunk.

A másik érdekünk, hogy a költségvetési terhek ne emelkedjenek és az előjelük szerint ettől sem kell tartani.

Nehezen látható át, hogyan lehet tizennyolc milliárd mai lejjel az állami szükségletek legszükségesebbjeit is fedezni. Ez körülbelül háromszázharminc millió aranykoronának felel meg és békeben a lakosságban a mai Romániánál alig nagyobb Magyarországon ennek az ötszörösét tette ki a költségvetési előirányzat. Ezt a példát idézzük összehasonlításra, mert ebből az olvasó legélesebben maga elé tudja idézni az arányokat.

Vannak idők, mikor nem jó pénzügyminiszternek lenni. Ilyen időket élünk és sok bajunk között meg lehet az a vi-

gasztalásunk, hogy legalább nem vagyunk pénzügyminiszterek. De ugyan-ezekben az időkben adófizetőnek sem jó lenni és ebből az állásból már nem tudunk menekülni.

Adódemagógiát folytatni elközpontot és nem is becsületes dolog. Nincsen olyan mostoha gyermeke egy közületnek, aki valamit ne kapna tőle és aki ne jobban járna, hogy fizet, mint egy anarkióban, amelyben nem fizet.

És ha két pénzügyminiszter között mégis beszélünk erről, úgy csak azért tesszük, mert ilyenkor eszünkbe jutnak az adóink és mert ilyenkor megkívánjuk azt a harmadik pénzügyminisztert, aki még nem tűnt fel a szemhatáron s aki nem hagyja sokat ott, ahol van és nem vienne mindent onnan, ahol nincsen.

Ez volna a mi költségvetési politikánk, valamelyik elkövetkezendő költségvetési évben.

Öröm Párisban, meglepedés Londonban

A légi egyezményt illetően Laval francia külügyminiszter vasárnap, az utolsó összeülés előtt, hosszasan tárgyalta Grandi londoni olasz nagykövettel. Azon a disztrakción, amelyet Eden főpecsétör vasárnap este a Savoy-Hotelben adott a francia miniszterek tiszteletére, Grandi is részt vett.

Az angol sajtó — kivéve a szigorú elköltönülést politikáját képviselő Daily Express — örömmel és meglepedéssel üdvözli a hivatalos közleményt, kiváltképpen pedig annak a légvédelmi egyezményről szóló részét. Kiemelik azonban a lapok, hogy igen fontos volna Németországnak ebben az egyezményben való részvétele is.

A párisi lapok a londoni megállapodásokban a francia politika nagy győzelmét látják. Hatalmas jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Anglia végre határozottan szakított az elzárkózottsággal s tevékeny szerepet vállalt Európa politikai életében. Pertinax, az Echo de Paris-

ban meglepedetten írja, hogy most már biztosra vehető Németországnak Genbe való visszatérése, hiszen nem képzelhető el, hogy a londoni megegyezés után is az elutasítás álláspontjára helyezkedjen. A francia lapok egyébként általában felvetik a kérdést: mi lesz a német kormány magatartása a londoni megegyezés után? Nem sokat várnak ezen a téren, viszont szilárdan bíznak a francia-angol kapcsolatok még szorosabbra fűződésében. Párisban úgy tudják, hogy a légvédelmi egyezményt Anglia Németország hozzájárulása nélkül is mindenestre megkötöti.

Az Oeuvre értesülése szerint Eden főpecsétör, Anglia népszövetségi főmegbízottja, rövidesen Berlinbe utazik, hogy rábírja a Hitler-kormányt a londoni megegyezés által leszögeezett feltételek elfogadására.

Hazautaztak a francia miniszterek

A francia miniszterek hétfőn délelőtt hagyták el Londont. Flandin 9 óra 30

perckor repülőgépen, Laval pedig 11 órakor az expressz-vonattal tért vissza Párisba.

Mi idézte elő a fordulatot?

A londoni tárgyalásoknak a franciákra nézve kedvező kimenetelét az angol kormány szombat délelőtti rendkívüli minisztertanácsa döntötte el.

Ezen a minisztertanácson az angol kormány megvitatta a francia nagyvezérkarnak a német fegyverkezésekről összeállított aktacsomóját, amelyet Laval előző délután adott át annak bizonyítására, hogy a német fegyverkezés színvonalának francia felbecslése korántsem túlzott. Az aktacsomó megdöbbentő hatást tett az angolokra s ezért tartották szükségesnek megvitatását, mielőtt folytatták volna a francia miniszterekkel való tárgyalásokat. A minisztertanács aztán fordulatot idézett elő s a tárgyalások ettől kezdve a franciák szempontjából már kedvezően haladtak.

Maniu Vajdával szemben védi a demokráciát

A végrehajtóbizottság hosszú és heves vita után elvetette Vajda kisebbségellenes javaslatát

„Továbbra is vállalom a gyulafehérvári pontokat” — jelentette ki Maniu

Bukarest, február 5.

Sorsunk tövissel és ravasz farkasvermekkel már csaknem járhatatlanná tett útján oda jutottunk, abba az ájulásszerű letargiába, amely ráfekszik egész kisebbségi közéletünkre s a szóltan, krisztusi türelemnek legszebb példáját gyakoroltatja velünk akkor is, amikor erőteljes feljajdulásnak volna helye, amikor a jövőnk biztosítására szolgáló munka megkezdésének vezényszava kellene, hogy felharsanjon a romániai magyar élet minden területén. A meg nem érdemelt csapásokat türelemmel, behuzott fejjel vállalni és viselni kétségtelenül nagy és szép erény — egyéni vonatkozásban. A történelem vonalán mozgó népi élet azonban más erényeket is ismer, nem a türelmetlenséget, nem az erőszakot, szóval nem azokat az „erényeket” amiket hovatovább dogmává szepítenek a középkori jelszavakkal hetvenkedő, de alapjában véve kicsinyes és kenyéririgy sovínizmus ügynökei, hanem a belpolitika porondjára való becsületes kiállást, kezünkben az alkotmány ércétábláival, egy olyan megmozdulást, mely hivatva lenne végre tisztá helyzetet teremteni a kisebbségeknek a többségi nemzettel és általában az állammal való viszonyában.

Ehhez törvényadta jogunk van és ezt kötelességünk is megtenni. A magyar kisebbségnek tudnia kell, mihez tartsa magát. Az elmúlt esztendő katasztrófáival, ugylászik, még nem merült ki a keserű pohár. A vihar, mely az állam szolgálatában levő magyar egzisztenciák egész sorait döntötte le, most átesapott azokra a területekre is, ahol eddig az állampolgárok közötti jogegyenlőséget ugyanogy tiszteltben tartották. Már nemcsak a Tara Noastra elkövetői és Cuza professor parlament előadásairól van szó, hanem olyan konkrét indítványokról is, amelyeknek szerzői sokkal közelebb állnak a miniszteri, sőt a miniszterelnöki székhez is, mint más, szintén előkelő személyiségek.

Az ipari és kereskedelmi miniszter az alkalmazzottak „etnikai eredetét” feltüntetendő kimutatásokat kért be a vállalatoktól. Még egy lépés és a nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtási utasításában egy kategóriába kerülünk az „idegenekkel”. Ezt a lépést nem tette a kormány, ellenben megtette Vajda Sándor, aki most éles harcot vív a nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottságában tervezetnek elfogadása és kódifikálása érdekében, noha ez a tervezet a legbrutálisabb és a legnyitabb jog- és törvénytiprást javasolja. „Etnikai arányszám” kalodájába akarja Vajda beleprelesni a kisebbségeket, olyan törvénykezéssel akar jönni, amilyennel annakidején a néger és általában a színesbőrűek invázióját próbálta letörni a yankee-góg, gettóba akar kitéleptetni bennünket az a politikus, aki egy hajdani kisebbségi nép fájdalmát és szenvedé-

seit ma is előszeretettel emlegeti, hogy ezáltal még nyilvánvalóbbá tegye hervadhatatlan érdemeit. Nem, nem óhajtuk ezalkalommal szembeállítani, azt a megrázó és szinte elképzelhetetlen durva ellentétet, ami a budapesti parlamentben harcoló Vajda és a mai Gogával és Cuzával barátkozó Vajda Sándor álláspontja, emberi és politikai beállítottsága között mutatkozik.

Ilyen szentimentális érvekkel különben se tudnók Vajda Sándort jobb belátásra bírni. Vannak politikusok, akik újabb, visszhangzó sikerek reményében, multat, elvet és barátságot képesek megtagadni és semmi okunk inkább neheztelni és nagyobb keserűséggel venni tudomásul ezt a páfordulást, mint Maniu könyveli el és zárja le magános pillanataiban azt a bizonyos negyven esztendő barátságát.

Tehát nem Vajdához adresszáljuk ezeket a sorokat, melyeknek borongós hangulatát némileg enyhítik azok a felszólalások, amik Maniu és Mihalache részéről újabb hitvallást jelentenek a demokrácia és a kisebbségi jogok mellett. Ezzel azonban még nincs elintézve a kérdés. Mert ki biztosít bennünket arról, hogy holnap, vagy holnapután nem-e alakul ki a nemzeti parasztpártban, ebben a második kormányzópártban, olyan személyi vagy elvi konstelláció, amiben Vajda elmélete kövér talajra talál? Hivatalos kisebbségi politikánk irányítóitól kérdezzük inkább meg: tudják-e mi tör-

téni a kulisszák előtt és mögött, tudatában vannak-e a rájuk váró sulyos, mondhatnók történelmi feladatoknak és miképpen képzelik el a magyar kisebbség jövőjének, tehát azoknak a jogoknak a biztosítását, melyeknek otthont és hajlékot nyújtó építménye egy idő óta veszedelmesen recseg-ropog fölötünk?

Nem Vajdától várunk választ, nem is Mihalachétól. A pillanatnyi megnyugtató alamizsna-nyilatkozatai nem elégíthetnek ki bennünket, akik akarattunkon kívül, lojalitásunk, kötelességtudásunk, a többségi nép iránt érzelt megbecsülésünk, törvénytisztletünk, jobb és nyugodtabb napokba vetett reményeink dacára élet-halálharcba sodortattunk. Azoktól várjuk a választ, akik ma hallgatnak. Vezetőinktől, akiknek meg kell szólalniuk. De nem úgy, hogy halálbüntetést követeljenek és enyhének találják az új büntetőtörvénytervezet sajtószakaszait. Azonos ideológiai síkon részletkérdésben sem lehet a Vajdákkal szemben eredményesen harcolni. Gyárfás Elemér ne hozza a Vajda-féle tömeges halálbüntetés eszmei alátámasztását. Veszélyesebb fázisba érkezünk, semhogy valaki ezt a politikai dilettantizmust sulyos következmények nélkül folytathassa.

Kakassy Endre

Vajda Sándor csufos küzdelme a leggyalázatosabb numerusz klauzuszért

Előző számunkban beszámoltunk arról, hogy a nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottságának egyik albizottságában Vajda Sándor javasolta, hogy a pártprogram vonatkozó részét bővítsék ki egy olyan rendelkezéssel, amely szerint a kisebbségek iskoláztatását, ipari és kereskedelmi és más szabadpályákon való elhelyezkedését az „etnikai arányszám” szerint korlátozzák.

Az albizottságban heves vita folyt le Vajda javaslatáról körül, melynek során Petre Andrei, Hudița Joan, Ralea Mihály és Borțea Joan az indítvány ellen szóltak fel.

Vajda erősen védte javaslatát. Megemlítette, hogy miniszterelnöksége idején bizalmas ankétet rendelt el és kérdőívet bocsátott ki a vállalatokhoz. Az eredmény leujtó volt, ami a román elem elhelyez-

kedési lehetőségeit illeti, jöllehet az a 150 vállalati igazgató, akihez a kérdőívet eljuttatta, nem is válaszolt a miniszterelnökség titkos rendelkezésére. A volt miniszterelnök ezután számokat és adatokat sorakoztat fel és azokkal igyekszik bizonyítani állításait. Ha a kellő időben — mondja — közebe nem lépünk, úgy a vezetőrétegek elveszítik román jellegüket, a hogy a városi módosabb polgárság nagy része idegenekből áll.

Lupu, az albizottság elnöke azzal érvelt, hogy a demokráta nemzeti-parasztpárt nem veheti fel programjába a „numerusz klauzusz”, mert ezzel elsősorban a párt választási érdekeinek ártana.

Vajda válaszában hangoztatta, hogy „nehéz az Isten és az ördögöt is egyenlő mértékben kielégíteni”. A nemzeti-parasztpárt azonban tudatában kell hogy

legyen annak a veszélynek, amelyet a mai helyzet további fenntartása jelent. Határozott állásfoglalást vár, mert ezzel tartozik a többségi nemzetnek.

Lupu végül úgy döntött, hogy a javaslatot a plénum elé utalta.

A PLENARIS ÜLÉS NAGY VITAJA

A végrehajtó-bizottság vasárnap plenáris ülést tartott, amelyen Vajdán kívül Maniu és Mihalache is részt vett. Az első felszólaló Vajda volt, aki hosszasan ismertette kisebbségellenes programmódosító tervezetét. Ismét hangoztatta, hogy a kisebbségek előtörésének (?) gátat kell vetni egy iskolai, mint más téren. Ez nemzeti követelmény, amelynek megvalósítására az ő javaslata kiválóan alkalmas. Az állam nem nézheti tétlenül, hogy a termelés egyes kategóriái mint válnak a kisebbségek fellegvárai.

Vajda javaslatát támogatták: Voicu Nitescu, Hatieganu Emil, Mann Demeter lelkész, Vlad Aurél, Popa Adám és Afrikan Brudariu. Ellene szóltak fel: Radulescu Motru, Petre Andrei, Ralea Mihály, Hudița Joan egyetemi tanárok, Raducanu Joan volt ipari és kereskedelmi miniszter, Potarca Virgil volt igazságügyminiszter, Beldie és Stefan Ciobanu.

MANIU A DEMOKRÁCIÁÉRT

Általános figyelem középpontjába ezután Maniu emelkedett szólásra.

— Egyes politikusok — mondotta — ma guyonosan beszélnek a demokráciáról és felelik azt, hogy a demokrácia eszméje nemzeti fölszabaduláshoz segítette a román népet. Mi, az erdélyi románság vezetői, Vajda kivételével a demokráciának köszönhetjük, hogy ma az első sorokban harcolhatunk.

Elismeri, hogy a román elem az ország egyes részein a kisebbségekhez viszonyítva hátrányos helyzetben van. A többségi nemzet előhaladását minden kormányának kötelessége elősegíteni, de nem úgy, ahogy azt Vajda elképzei. Nem vonja kétségbe, hogy Vajda javaslatát tiszta nemzeti érzésből fakad.

— A kisebbségeknek az iskolákból való kizárásával — folytatta Maniu — ezt a problémát nem lehet megoldani. Nem vesszük azzal előbbre a románság ügyét, ha a kisebbségeket megfosztjuk legtermészetesebb és legemberibb jogaitól. Ami az én véleményemet illeti, ezuttal is kijelentem, hogy kötelezőnek ismerem el a gyulafehérvári határozat ideonalkozó pontjait. Nem járulhatok hozzá egy olyan határozathoz és névaláírással nem tehetek magaméva egy olyan programot, amely ezeket a pontokat hatályon kívül helyezi és ellenkezik ama történelmi határozat szellemével.

Maniu ezután az erdélyi nemzeti párt régi harcairól beszélt. Akkor nem volt a megegyezés híve, mert minden egyességet hiábavalónak tartott. Az egyesüléskor azonban megváltozott a helyzet. Ami a multban történt, legyen a multé.

— Le kell rombolnunk azokat a választófalakat, amelyek az ország egyenjogú polgárait egymástól elválasztják. A kisebbségeknek ne legyen az az érzésük, hogy elnyomottakként kezelik őket, ahogy mi éreztük ezt annakidején. Vajda javaslata nem ezt a célt szolgálja. Ő tapasztal akarja meggyógyítani azokat a sebeket, melyek a vér betegségből fakadnak. A román elem előmenetelét csakis a szabad verseny, a természetes kiválasztódás biztosíthatja.

Végül kijelenti, hogy nem támogathatja Vajda indítványát.

Mihalache is ebben az értelemben beszél. Kéri Vajdát, hogy vonja vissza javaslatát.

A Curentul úgy tudja, hogy Vajda, miután a végrehajtó-bizottságban leszárták, pártkongresszus elé viszi programmódosító tervezetét.

A Tempo úgy tudja, hogy a volt miniszterelnök tászkájában négy két másik, hasonló tervezet volt. Ezeket azonban látva indítványa kudarcát, nem terjesztette a végrehajtó-bizottság elé. Az egyik javaslata a külföldiek Romániában való letelepedését tiltja meg,

a másik kimondja, hogy az állampolgárok bizonyos kategóriáira (nyilván a zsidók) városokban nem vásárolhatnak ingatlant.

Bűnös-e, vagy nem bűnös a nagyváradai rendőrség?

Országos esemény lett a fiatal Minszki Lajos titokzatos halála

Az igazságügyminiszter jelentést kér, a belügyminisztérium vizsgálóbiztost küldött ki — Másodszor is felboncolták a hullát

A család ügyvédjének kérdései az orvosszakértőkhöz és a legfelsőbb orvosi tanácshoz

Nagyvárad, február 5.

Pár nappal ezelőtt Minszki Lajos 19 éves fiatalember, akit rópcédulaosztogatás miatt tartóztattak le, hirtelen meghalt a nagyváradai rendőrségen. A rendőrség azonnal jelentést tett az ügyről az ügyészségnek, az ügyészség azonnal elrendelte a vizsgálatot, a hivatalos törvényes orvosi orvost azonnal boncolt is a szülőre, — akik különben később és csak a lapokból értesültek a dologról — magukhoz tértek fájdalomkúrból, már minden rendben is volt. Legalábbis úgy látszott. **Kiadták a hivatalos boncolási jegyzőkönyvet, amely szerint az ifjút tüdőgyulladás és vesebaj ölte meg ilyen hirtelen.**

Eddig már ismerős az eset lapunk ol-

vasói előtt is. Valami azonban történt közben, valami olyasmi, amely megváltoztatta a helyzetet s ma már Nagyváradon, a rendőrségen az a helyzet, hogy **nincs rendben ez a Minszki eset** s nem is lesz rendben mindaddig, amíg az újabb s ezuttal nagyon alapos vizsgálat be nem fejeződik. A szülők bűnvádi feljelentést adtak be s kérték a holttest másodszori felboncolását. A szülő nem nyugszik olyan könnyen bele a hivatalos megállapításba. A szülő gyanakszik s kinek volna nagyobb oka, mint éppen a szülőnek a gyanakvás? Értik, sőt megértik ezt a hatóságok. Az a tény viszont, hogy értik, sőt megértik, azt is jelenti, hogy nem is tulajdonítanak neki olyan halálos fontosságot, mint amilyenbe az a Minszki-

eset hirtelen bevezett. Az a valami, ami történt, nem a szülők bűnvádi feljelentése. Ennél több: **két minisztérium szolt bele a dologba egészen váratlanul.** Az igazságügyminisztérium távirati jelentést kért, a belügyminisztérium pedig, amely a temesvári rendőri igazgatóság útján értesült az esetről, **vezérfelügyelőt jelölt ki az ügy szigorú kivizsgálására.**

A fiatal Minszki Lajos hirtelen és tragikus halála tehát országos esemény lett, amelynek most már az használna, ha minél többet irnak róla s minél több oldalról sietnek körülvilágítani. Így is van ez a rendjén. Ez lett volna a rendjén akkor is, ha a minisztériumok — bármilyen okból — elfelejtették volna érdeklődni utána.

Megtörtént a második boncolás is

Feltűnő s egyben megnyugtató is, hogy ebben az esetben a hatóságok nem támasztottak annyi akadályt a második, ellenőrzést szolgáló boncolás elé, mint annak idején a csiki Szakáli-esetben. Vasárnap délelőtt megtörtént már a második boncolás is.

Ezen a második, ellenőrző boncoláson a család orvosain kívül részt vett Popescu Marin ügyész és Fersigan vizsgálóbíró is. A boncolás ideje alatt az olasz temető bejáratát 20 titkos rendőrből és 10 rendőrből álló készülség állotta el. A család ügyvédje, Filip Justin dr. volt törvényszéki bíró, aki alig egy héttel ezelőtt tette le a bírói talárt, nem volt jelen a boncolásnál, de a helyszínen várakozott az eredményre. Az orvosok fél egykor végezték be munkájukat. Utána kijött az egyik orvosszakértő és arra kérte Filip Justint, hogy keressen egy teljesen levegőmentes üveget. Ebbe az üvegbe helyezték el a halott kioperált tüdejét és veséjét. Az üveget a hatósági orvos hivatalos minőségében lepecsételte s **aztán nyomban utnak indították Bukarest felé a legfelsőbb orvosi tanácshoz.** Ennek a legfelsőbb orvosi tanácsnak kell szakvéleményt adnia végső fokon.

A boncolást végző orvosok munkájuk befejeztével kijelentették, hogy a vizsgálóbíró kérésére nem nyilatkoznak addig, amíg irásos jelentésüket el nem készítették. Jelentésüket viszont csak a bukaresti legfelsőbb orvosi tanács véleményezése után készíthetik el, mert csak ennek a tanácsnak van módjában olyan vizsgálatakat elvégezni, amelyeknek az eredménye döntő a vélemény megalkotásánál. A bukaresti válsz körülbelül egy hét múlva érkezik meg.

A CSALÁD ÜGYVÉDJÉNEK BEADVÁNYA

A második boncolást a főügyész dr. Filip Justin beadványára rendelte el.

A beadvány szövege a következő:

Vezetőügyész ur!

Fiunkat Minszki Lajost 1. év január 26-án hajnali 4 órakor előállították a nagyváradai rendőrségre, mivel azzal gyanúsították, hogy a kommunista pártnak tagja volt. Nevezett a rendőrség letartóztatásában volt január 26-ától január 31-éig, mikor is a rendőrség épületében általunk mindaddig ismeretlen körülmények között meghalt. Alulírott szülők csak január 31-én este, az újságokból értesültünk fiunk haláláról. Akkor megjelentünk leányunk, Minszki Ella társaságában a rendőrségen, ahol azonban a helyett, hogy felvilágosítást adtak volna, kikérgettek bennünket és megtagadtak minden felvilágosítást.

Tekintettel arra, hogy fiunknak mielőtt a rendőrségre vitték volna a legesélyesebb baja sem volt, amit több tanuval tudunk igazolni, tekintettel arra is, hogy

bennünket egyrésztől úgy informáltak, hogy fiunk tüdőgyulladásban halt meg, másrésztől azonban úgy informálódunk, hogy fiunkat a rendőrség súlyosan bántalmazta, kérjük, hogy ebben az ügyben a legszigorúbb és legsürgősebb vizsgálatot elrendelni sziveskedjenek és ugyanakkor kérünk második boncolást saját költségünkre a következő orvosok jelenlétében: Dr. Berariu Dumitru törvényszéki szakértő, Romul Costa dr., nagyváradai kórházi főorvos, dr. Winkler Lajos és Halita Mircea dr. belgyógyász tanársegéd kórházi főorvos.

Ez a bizottság állapítsa meg a következőket: 1. Milyen sérülések találhatók a testen, a halott lábán és talpán? Mitől származnak ezek a sérülések? 2. Ezek a sérülések kapcsolatban vannak-e a halálesettel, vagy éppen előidézték-e a halált?

3. Ha a halál oka a törvényszéki orvos által megállapított tüdőgyulladás, úgy mikor lépett fel a betegség? Valószínűnek tartják-e, hogy a betegséget a fiunk a rendőrségen megkapta?

4. A tüdőgyulladás megkapható volt-e

Az ügyvéd kérdései az orvosszakértőkhöz

A boncolást végző orvosszakértők csak irásos jelentésükben mondják el megállapításait és véleményüket. Nem lesz könnyű dolgunk. Filip ügyvéd ugyanis a főügyészhez intézett beadványán kívül hozzájuk is eljuttatott egy beadványt s ebben a beadványban felsorolja azokat a kérdéseket, amelyekre feleletet vár. Ime a kérdések:

1. Okozhat-e tüdővízenyőt és a lábak vízenyőjét az, ha az áldozattal annyi vizet italtak, hogy azt a beteg vese nem tudta feldolgozni?

2. Állatában mi okozhat hirtelen tüdő-

a kinzásoktól, vagy hűlés következtében állott elő. 5. Melyik áll fenn a két eset közül? A halál bekövetkezése kikerülhető lett volna-e ha fiunk orvosi segítségben részesül?

A rendőrség megtette-e a szükséges intézkedéseket arra vonatkozólag, hogy a halottat idejében orvos nézze meg?

Abban az esetben, ha az orvosi bizottság megállapítja, hogy gyermekünk halálát ki lehetett volna kerülni, vagy hogy a haláleset sérülések következtében állott be; vagy ha azt állapítják meg, hogy fiunk a kinzások következtében kapott tüdőgyulladást, kérjük bűnvádi eljárást indítani azok ellen, akiknek felelőssége megállapítást nyert.

Egyben kérjük megállapítani, hogy azok az okok, amelyért fiunkat a rendőrségre vitték olyan komolyak voltak-e, hogy a letartóztatás feltétlenül szükséges volt? Azonkívül kérjük, állapítsák meg, hogy fiunkat mért tartották 5 napig a rendőrségen, miért nem helyezték szabadlábra, vagy miért nem adták át az ügyészségnek?

Fogadja a vezetőügyész ur stb. stb.

Az ügyvéd kérdései a legfelsőbb orvosi tanácsához

Tett föl kérdéseket Filip Justin dr. a legfelsőbb orvosi tanácsához is:

1. Van-e a tüdőszövetben olyan elváltozás, amit külső erőszaktól eredő zúzódás idézhetett elő?

2. Van-e ilyen elváltozás a vese szövetében?

3. Milyen idős a tüdőben és milyen idős a vesében tapasztalható elváltozás?

4. A vese elváltozása olyan természetű-e amely mellett a túlságos vizitálás olyan zavart idézhetett elő benne, hogy ez egyedül, szivgyengeség nélkül, a túlsok folyadék útátása folytán tüdővízenyő kifejlődéséhez vezetett?

AGYONVERTÉK?

NEM VERTÉK AGYON?

Nagyvárad közönsége talán soha nem figyelte nagyobb izgalommal eseményt,

mint ezt. A család ügyvédjének felkészültsége arra mutat, hogy nagy, kegyetlen harc lesz itt. Harc, amelynek tisztázni kell a nagy kérdést: **bűnös-e a rendőrség, vagy nem bűnös?**

Fersigan Corneli vizsgálóbíró is „halálos” komolysággal veszi a dolgot. Hétfőn délelőtt kihallgatta az ügyben szereplő összes személyeket s kihallgatta a család tanuit is. A bíróságnak is tisztán kell látnia: **bűnös-e a rendőrség vagy nem?**

A GYANU ÉL

Ha valaki a közközházban meghal, vagy otthon fejezi be életét, nem támad gyanu. A rendőrségen bekövetkezett halál azonban gyanút támaszt. Miért?

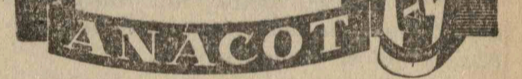
Nincsen ok okozat nélkül és teljesen alaptalanul még sohasem keringett gyanúsítás. A rendőrségnek — legalábbis a

ALKOHOL-LAL SPANYOLNÁTHA ellen védekezni helytelen. Csak szervezetét gyöngíti ezzel a kezeléssel!

Igen sok ember abban a tévhitben él, hogy a spanyolnátha és influenza legjobb ellenszere az alkohol. Nagy tévedés! Az alkohol gyengíti a szervezet ellenálló képességét és ezáltal még jobban ki van téve fertőzéseknek. Az influenza spanyolnátha mandulagyulladás egyetlen ellenszere a szá és a torok állandó fertőtlenítése. Erre a célra egyjobban a józsi ANACOT pasztilla felel meg. Aktív formaldehid tartalmánál fogva elpusztítja a baktériumokat és megóvja a fertőzésektől. Szopogasson állandóan józsi ANACOT pasztillát. Hatása biztos, mert a garatnak azokat a mélyebben fekvő részeit is fertőtleníti, ahová öblögtetvizek nem hatolnak be.

30 pasztillát tartalmazó fiola 37.— lei.

A Dr. WANDER üzemek készítménye

nagyváradinak a levegője és a hire szolgált erre okot és most, amikor a hivatalos vizsgálat megállapította, hogy Minszki Lajos 19 éves fiatalembert nem a rendőrségen vallatások és kizsármazások közben ölték meg, hanem tüdeje és veséje okozta halálát, még most is lebeg, terjed és él a közvélemény elhallgatni nem akaró erős és hangos gyanuja, amelyik — s ez ellen tehetetlen ujság is, hatóság is — még mindig nem hajlandó elhinni azt, hogy Minszki Lajost a veséje és a tüdeje ölte meg.

A közvélemény azt hangsúlyozza, hogy ez a Minszki Lajos bikaerős ember volt, akit dijbirkózásban nevelt az, aki nem tudta, hogy műhelyben dolgozó békés fiatalember. A közvélemény tehát nem érti, hogyan halhat meg egy ilyen bikaerős fiatalember néhány nap alatt a rendőrségen, hogy lehet, hogy minden baja, betegsége ez alatt a néhány nap alatt került elő?

Ezzel a gyanúsítással szemben a rendőrség tehetetlen. A közvéleményt ugyanis nem lehet megidézni, vád alá helyezni, törvény elé vonszolni. Itt megáll minden tudás és minden hatalom.

Itt csak úgy segíthet a rendőrség, ha szellemet változtat és megpróbálja még az ilyen gyanúsításoknak is elejét venni. Itt csak úgy lehet segíteni, hogy példánul valóban ügyelnek arra, hogy csak egy gyors kihallgatás következzen a letartóztatás után és az a vádlott, amelyik nem ártalja meggyanúsítani a nagyváradai rendőrséget, azonnal zavartasson ki kihallgatás után, azonnal kísérjék át az ügyészségre, hogy esetleges halálával ne érintse a rendőrség könyörület és tekintélyes hírnevét.

Kifut a hír ilyenkor, egy ilyen Minszki Lajos halála után külföldre. Gyorsan, sokkal gyorsabban megtudják, mint azt a váradai hatóságok hiszik, vagy gondolják.

A hírek az a tulajdonsága, hogy terjed. Ki viszi, ki küldi? A közvélemény. Nem lehet eljárási elene. Nem vált utlevelet, nem kér vizumot és mégis terjeszt és tudósít.

Igen, Minszki Lajost nem verték agyon, Ott van az orvosi jegyzőkönyv, mindenki megláthatja. Nem verték agyon — ezzel szemben a közvéleményt azután igazán nem lehet agyonverni.

Ezért van szükség arra hogy tisztán lássanak az ügyben a hatóságok is.

Gábor István

Hóban és hidegben

NIVEA érdes bőr ellen

Ez az időjárás megköveteli a bőrnek különös megővését. Ezért védekeznek! Minden este — de nappal is, mielőtt a szabadba kimenne — arcát és kezét Nivea-creme-vel dörzsölje be. Így az Ön bőre sima és bársnyos marad, és azt a gyöngéd és finom kinézést kapja, amit a fiataloknál úgy megcsodálunk. Nivea-Creme nappali és éjszakai krém egyaránt NIVEA-CREME. Dobozokban: Lei 16.00—72.00 / Tubusokban: Lei 30.00, 45.00 BEIERSDORF & Co., S. A. R. BRASSOV

Lugoson ötezer a náthalázás betegek száma

Lugos, február 5.

Egy legújabb kiadott hivatalos kimutatás szerint Lugoson az influenzás megbetegedések száma meghaladja az ötezet. A város 25 ezer lelket számláló lakosságának így majdnem negyedrésze beteg. Az egészségügyi hatóság az iskolákat bezáratta és óriási erőfeszítésekkel igyekszik a járványt leküzdni.

Jeltics mandátumhoz jutott a részleges szenátorválasztások során

Belgrád, február 5.

Vasárnap tartották meg a részleges szenátorválasztásokat minden rendezettség nélkül. Mindenütt a kormányjelölt kapta meg a mandátumot, mert ellenjelöltek nem is voltak, tekintettel arra, hogy a régi pártok tevékenysége még most is tilos. Jeltics miniszterelnök, aki eddig nem volt tagja a parlamentnek, a dunai bán-ságban jutott mandátumhoz.

Dél-Franciaországban kinyíltak a rózsák — Egész Európában orkán tombol

(Prága) Az óriás hegységben a szombat óta tomboló borzalmas szél- és hóviharban 2 síelő katonatiszt és egy Renner nevű jóságigazgató leánya elpusztult. Hatalmas szélvihar tombol Dánia fölött is. A vihar átszaporított a skandináv félsziget déli partvidékére is. A tengeren több halászbárka elsüllyedt. Északolaszország, Ausztria és Poroszország fölött is borzalmas orkán vonul végig s már két nap óta szakadatlanul tart. Ezzel szemben Dél-Franciaországban olyan enyhe az időjárás, hogy Bretagne-ban a rózsafák kivirulnak.

Francia frontharcosok és rendőrök összecsapása

(Páris) A szociálista és kommunista frontharcosok Lille-ben a rendőrség tiltalma ellenére is megtartották tüntető felvonulásukat. Az utcán megütköztek a karhatalommal s a hosszú, elkeseredett közelharcban 10 tüntető súlyosan megsebesült. A rendőrök végül is szétverték a tüntetőket.

Szenzációs fordulat a Lindbergh-gyermek gyilkosság ügyében

(Flemington.) A Hauptmann-per mai tárgyalásán egy Sommer nevű tanu kihallgatása révén szenzációs fordulat történt. Sommer meglepő vallomásában arra a következtetésre jutott, hogy Lindbergh ezredes kisfiát nem Hauptmann, hanem az időközben meghalt Fish Izidor nevű hűbért bandita rabolta el. A tanu elmondotta, hogy néhány órával a gyermek elhurcolása után a Hudson-folyón gőzkompot látott, melynek fedelzetén egy asszony hiányosan öltözött gyermeket tartott a karjaiban. A nőt két férfi kísérte. Később még a villamoson is látta az izgatottan viselkedő társaságot. Reilly ügyvéd, Hauptmann védője fényképeket mutat a tanunak, majd az esküdtek felé fordulva kijelentette, hogy tanu a nővel Violette Shart-ot, Lindberghék régi nevelőnőjét, az egyik férfiben pedig Fish Izidort ismerte fel. Fish volt az, ki Lindberghéktől átvett váltságdíjat Hauptmannnak átadta s ezért is került gyanúba. Flemingtonban most az a vélemény alakult ki, hogy Hauptmann ártatlansága kiderült s őt az esküdtszék nem is ítéli el gyermekgyilkosság miatt.

Beszédes kimutalás

Sohasem volt Ausztriában annyi politikai letartóztatás, mint a múlt eszlendőben

Bécs, február 5.

Most tették közzé a múlt év politikai rendészetének hivatalos számhásonlító kimutatását. Eszerint 1934 rekordéve volt Ausztriának, mert egyrészt a február 12-iki szociálista felkelés, másrészt a július 25-iki nemzeti

szociálista puccs kapcsán a hatóságok összesen 132 ezer letartóztatást és 160 ezer 319 házkutatást eszközöltek politikai okokból.

A bal- és jobboldal támadása elleni védekezés még egy eszlendőben sem eredményezett ilyen hatalmas számokat.

Közigazgatási per a temesvári cenzurahivatal ellen

A párisi kisebbségi szerződés, a kolozsvári törvényszéki döntés — és a gyakorlat

Temesvár, február 5.

A cenzura tulkapásaira jellemző közigazgatási pert nyújtottak be a temesvári revíziós bizottságnál a helyi magyar lapok egy magyarpárti, a német lapok a német párt egyik ügyvédje útján.

A helyi lapoknak tudvalevőleg nemrégiben rendeletet adott ki a cenzurával megbízott vármegyei prefektúra, amely teljesen eltiltja a magyar helységnevek használatát. Eddig az volt a szokás, hogy a helységneveket kiírták románul s mellé zárójelben odairták a magyar, illetve német elnevezést. Ez is elég furcsán festett. Ugyáltszik azonban, újulban ezt is sokalták és azt is eltiltották, hogy a kisebbségi helységnevezések akár zárójelben is ott szerénykedjenek.

A beadvány kifejti, hogy a rendelkezés törvényellenes és nem is tartalmazza a vonatkozó belügyminiszteri rendelet számát. Alapos tehát a feltevés, hogy egyéni tulbuzgóságról van szó, hiszen ugyanakkor más városbeli lapokban a

helységnevek mindkét nyelven, vagy esetleg csak magyarul olvashatók.

Hivatkozik a beadvány az 1919 december 9-iki párisi kisebbségi szerződésre, amely szöveg szerint a következőket mondja: „Egyetlen román állampolgárt sem szabad bármilyen nyelvi gyakorlásában bármiképp is akadályozni, akár személyes, akár politikai vonatkozásban, a vallás-gyakorlat terén, a sajtóban, vagy bármilyen közlemény terén s végül a nyilvános gyűléseken”.

Hivatkozik továbbá a kereset a kolozsvári törvényszék 4. szekciójának 2795—1931 doszárszámú, 1933 január 17-iki határozatára, — amely tehát már cenzura-időben kelt — s amely szerint a helységnevek és általában az anyanyelvi használatára vonatkozólag semmiféle törvényes korlátozás nincs. Ezután történt ugyan a közigazgatási törvény 1934-es pótlása, amelyben azonban csak a hivatalos nyelv használatáról van szó, ami a magántulajdon képező lapokra, érthetően, nem vo-

natkozik.

Rámutat végül a beadvány, hogy a prefektúra rendelkezése már csak nyelvészeti, irálybeli megfontolásoknál fogva is képtelenség. A román lapok például annyira természetesnek találják az anyanyelven történő helységnevezést, hogy az idegen fővárosokat románosított nevekkkel írják: Budapesta, Londra és így tovább.

A kereset kéri a revíziós bizottságot, hogy állapítsa meg a szóbanforgó, 1933 január 25-iki rendelkezés törvényellenességét és rendelje el annak hatályon kívül helyezését.

Jellemző a szomorú helyzet, hogy a kisebbségi sajtó pereskedés útján küzdeni olyan intézkedések ellen, amelyekre igazán nem lehet ráfogni, hogy azok az állam és a többségi nemzet érdekében szolgálnak. Mint a kereset bevezető részében hangsúlyozza, minden valószínűség szerint csak a helyi cenzurahivatal tulbuzgóságáról van szó.

A tanteremben akasztotta fel magát a hátszegi diák,

meri belesülni a szavalásba

Hátszeg, február 5.

Még az egyesülési ünnepen történt, hogy a hátszegi kereskedelmi iskola által rendezett ünnepség műsorán Potárca Joan tanulónak is szavalni kellett. A fiatal tanuót a szokatlan környezet azonban annyira megzavarta, hogy néhány sőr elmondása után belesült az elszavalandó költeménybe s a sugó segítségével s a tanárok jóindulatú biztatása dacára sem tudta folytatni azt. Végül is szegyenkezve, — anélkül, hogy a költeményt befejezte volna, levonult a színpadról.

A csufos kudarc után a fiatal diák, aki különben az intézet legszorgalmasabb növendéke közé tartozott s akit tanárai is önértékes fiúnak ismertek, buskomor lett. Növendék társait kerlíte s lehetőleg visszavonult mindenki elől. Diáktársainak is feltűnt ez a különös magatartás s ezért maguk közt úgy határoztak, hogy egyikük állandóan figyeli Potárca. Négy-öt napig a sarkában is voltak

társuknak, de azután, abban a hitben, hogy Potárca már-már elfelejtette a rajta esett „szegyen” enyhítették az őrizetét.

Potárca azonban nem tudott felejteni. Fiatal lelkét a napok múlása után is égette a „szegyen” gondolata és szombaton egy óvatlan pillanatban, amikor diáktársai magára hagyták,

belépődött az egyik tanterembe, — ahol egy horogra felakasztotta magát.

Csak a véletlenül mult, hogy az elkeseredett diák tette nem vált végzetessé. Az egyik növendék ugyanis az osztályban felejtette az előző nap füzeteit s így benyitott a tanterembe, hogy onnan elhozza azokat. Ez a kisdiák meglátva felakasztott társát, azonnal levágta s így a már elalélt fiut sikerült megmenti életre kelteni.

Az intézet vezetősége azonnal értesítette a szülőket, akik azután hazavitték az érzékeny fiut és gondos ápolás alá vették.

Az ipari alkalmazottak tiltakozása

(Bukarest) Az ipari alkalmazottak országos egyesülete gyűlést tartott Bukarestben, amelyen az ipari miniszterium emlékeztető rendelkezésével kapcsolatban megállapították, hogy az alkalmazottaknak nemzeti alapon való megkülönböztetése alkotmányellenes és alkalmas arra, hogy a munkaadók ezáltal terrori gyakoroljanak alkalmazottakra és indoktalan fzetéleszállítást hajtsanak végre. A gyűlés tiltakozó táviratot szövegezett meg.

Jön az iskolai rendőrség!

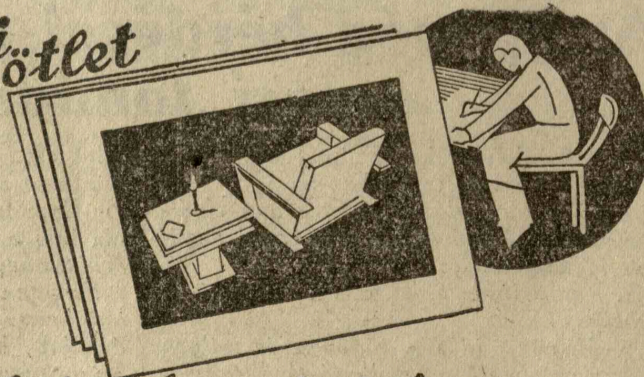
(Bukarest) Angelescu közoktatásügyi miniszter a középiskolai diákok ellenőrzésére ugynevezett „iskolai rendőrséget” állít fel, — melynek tevékenységét a tanárok fogják irányítani.

— A serdülő ifjúságnak reggel felkeléskor egy-egy k's pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk.

7 gyilkosságot és 150 betörést követelt el egy budapesti rablóbanda

(Budapest.) A budapesti rendőrség hététkig tartó nyomozás után tegnap végre izgalmas jelenetek között fűtelt le a Csepel-szigeten egy 9 tagu fegyveres rablóbandát, amelynek tagjai 7 gyilkosságot és 150 betörést követtek el. A bandát Szemeti István többszörösen büntetett előéletű betörő szervezte meg teljesen amerikai mintára. A bandita arcát a bal fülétől állig terjedő vágás sebhelye ektenitette el, amit kozmetikai eljárásokkal tüntettek el. A rendőrség csak úgy tudott a banda közelébe férközni, hogy elfogta Szemeti szeretőjét. A banditák ki akarták a nőt szabadítani, sortűzet adtak a rendőrségre s bár több rendőr megsebesült, végre mégis csak engedniük kellett. Rejtkehelvükön 100 lőfegyvert, 3 ezer élesztőtényt találtak. A kihallgatások során Szemeti egymaga 4 gyilkosságot, több templomrablást és betörést ismert be.

1000 művészetiötlet

kell az izléses lakás berendezéséhez
Kérjen ajánlatot tőlünk s mi megteremtjük
Önök az igazi otthon, amire mindig vágyt

SZÉKELYÉS RÉT

BUTORGYÁR R. T.,
MAROSVÁSÁRHELY-BRASSÓ-BUKAREST.

Nyilvánosságra hozták Auboïn jelentését

Bukarest, február 5.

Auboïnek, a Banca Națională francia szakértőjének jelentését közelebbről nyilvánosságra hozzák. Hírek szerint Auboïn igen szigorú kritikát gyakorol Slavescu

pénzügyi politikája fölött s főleg azt kifogásolja, hogy a volt pénzügyminiszter nem alkalmazta minden vonalon takarékosági programját. A bajok megoldásaképpen racionális és tevékenyebb gazdasági és pénzügyi politikát javasolt.

Az ügyész halált kért a csökmői arzénos asszonyok fejére

Debrecen, február 5.

A csökmői arzénos asszonyok perében hétfőn hangzottak el a perbeszédék. Mező Sándor ügyész hangoztatta, hogy

a vádlottak nem tudatlanságból, hanem emberi gonoszságból gyilkoltak s leg-

többször anyagi érdekek miatt oltották ki legközelebbi hozzátartozóik életét. Mentő körülményt nem lát fennforogni s ezért halált kér az összes vádlottak fejére.

Ítélet kedd estére várható.

A kamara és szenátus ülése

Bukarest, február 5.

A képviselőház hétfői délutáni ülésén Angelescu dr. közoktatásügyi miniszter felolvasta az Antonescu Viktor pénzügyminiszterre és Pop Valér igazságügyminiszterre történt kinevezéséről szóló királyi dekrétumot. Seicaru, a Curențul főszekesztője, kérte a miniszterelnököt, terjessze a parlament elé a Skoda-művekkel kötött új szerződést.

Argetoianu megjegyzi, hogy a szerződés nem lehet nyilvános parlamenti vita tárgya, minthogy a nemzetvédelemre vonatkozik, ezzel szemben ideje volna már a Bentiou-jelentés vitájának.

Albirescu nemzeti-parasztpárti kéri, hogy ne akadékoskodjanak a vasúti nyugdíjasok kedvezményes utazásra jogosító igazolványainak a kiadásánál.

Negura földművelésügyi alminiszter válaszul Moldovan Valér nemzeti-parasztpártinak a beszercei határőrezred javainak kezelése ügyében tett régebbi interpellációjára s kijelenti, hogy az állam kénytelen volt beavatkozni, mert a vezetők számos visszaélést követtek el. Moldovan tudomásul veszi a választ, de kéri, hogy Oanea szenátor kormánybiztost távolítsák el, illetőleg váltsák le.

A napirenden az országfejlesztési kölcsön felosztásáról szóló javaslatot tárgyalták, amelynek vitáját holnap is folytatják.

A szenátusban Manoilescu intézett kérdést a miniszterelnökhöz a hadianyagrendelés ügyében s kérte feleljen a kormány, szándékában van-e annak egy részét a belföldi iparnak juttatni? A napirenden folytatták az új büntetőtörvénykönyv javaslatának vitáját.

Fiala, a pilseni Skoda-művek vezérigazgatója, az új hadianyagszállítási szerződéssel kapcsolatban Bukarestbe érkezett.

Az uralkodó hétfőn délután kihallgatáson fogadta Slavescu volt pénzügyminisztert.

Ítéletidő Szilágymegyében

Zilah, február 5.

Szilágymegyében napok óta ítéletidő dühöng. Szibériai hideg, állandó havazás és hófúvás zárja el a közlegeket egymástól és a fővonalától. A Kolozsvár-szilágysomlyói vonalon két nap óta szünetel a forgalom. Sem vonatok, sem autóbuszok nem bírnak megbirkózni a méteres hóval. Az erdőkben csatangoló farkasok, az éhségtől hajta, egészen a falvak határáig merészkednek és rettegésben tartják a lakosságot. Szilágysomlyó közelében, az egyik tanyán a fenevadak két kutyát szétéptek. A tanyaiak fegyverrel riasztották el a farkasokat.

A LEJ KULFÖLDÖN
Budapest 3.41—3.44, Prága 15.25—15.35,
Berlin 2.488—2.492, London 487.50, Bécs
2.54—2.58.

Hitler egyezkedni akar

Berlin, február 5.

Neurath német külügyminiszter hétfőn délelőtt Phipps angol és Poncet francia követeket Hitler elé vezette kihallgatásra. A követek jelentést tettek Hitlernek a londoni tárgyalások eredményéről és a Londonban Anglia és Franciaország között létrejött elvi jelentőségű megállapo-

dásokról.

Hitler kijelentette, hogy a kapott felvilágosítások alapján a német kormány is tárgyalás alá veszi a londoni egyezmény azon részeit, amelyek közvetve, vagy közvetlenül érintik Németországot.

Titulescu Bukarestben

Bukarest, február 5.

Titulescu külügyminiszter hétfőn délután 3 órakor Genfből Budapesten át hazaérkezett a fővárosba. A pályaudvaron a kormány több tagja és számos előkelőség fogadta s ünnepelte.

A külügyminiszter még a vonatban kijelentette az újságíróknak, hogy nem nyilatkozhatik addig, amíg nem terjesztette elő jelentését az uralkodónak és a kormánynak. Annnyit azonban már most mondhat, hogy igen megelégedett a nemzetközi kérdéseknek az utóbbi két

hónapban tapasztalt fejlődésével.

A római egyezmény, a Saar-kérdés megoldódása, a francia-angol megegyezés, a keleti egyezményre vonatkozó tárgyalások újbóli megindulása feljogosítanak arra a jóslatra, hogy a folyó év a megbékélés esztendeje lesz s nagy jelentősége lesz a népek életében.

Minthogy a külügyminiszter még most sem épült fel teljesen influenzájából, a pályaudvarról egyenesen lakására hajtatott s onnan telefonbeszélgetést folytatott a szintén náthába betegeskedő Tatarescu miniszterelnökkel.

Hogyan élhetünk száz évig

A német adatok szerint is kétszerannyi a százéves nő, mint a százéves férfi — Greef dr. kutatásai a hosszú élet titkának feltárására

Stuttgart, február 5

Greef dr., ismert stuttgarter orvos évek óta tanulmányozza a hosszú élet kérdését.

A német kormány támogatásával összegyűjtött minden adatot, ami a Németországban élő százéves felüli emberekre vonatkozik. Kutatásairól most rendkívül érdekes cikket írt a Klagenfurter Volksblattban. A cikk címe: „Hogyan érhetjük el a 100 éves kort?”

Németországban jelenleg 124 százéves felüli ember él.

Greef dr. 117-et személyesen meglátogatott közülök, hosszasan elbeszélgetett velük, kikérdezte őket életmódjukról és életük eseményeiről.

Tapasztalatai alapján először is azt állapítja meg a stuttgarter orvos, hogy itt is

sokkal több a százéves nő, mint a százéves férfi.

Ez a tény azt is mutatja, hogy nem a férfi, hanem a nő az erősebb nem. A 124 német százéves közül 81 a nő és 43 a férfi. De más országokban végzett kutatások is hasonló eredményre vezettek. Mihajlov például csaknem hasonló arányt észlelt Bulgáriában és M. O. Fischer tübingeni egyetemi tanár Afrikában. Hogy mi okozza a nőknek ezt a kiváltságos helyzetét, azt még nem sikerült megállapítani. Talán része van benne annak is, hogy a nők kevesebb alkoholt fogyasztanak, mint a férfiak, de valószínűleg a belső szekréciós mirigyek működésének van itt döntő hatása.

Igen érdekesek a további adatok is.

A 81 százéves felüli német nő közül csak egyetlenegy van, aki nem kötött házasságot.

A többi 80 asszony összesen 465 gyermeket szült, egyre-egyre tehát átlag hat

gyermek esik. Majdnem kivétel nélkül maguk szoptatták gyermekeiket.

Ami a foglalkozásukat illeti, a legtöbb százéves a földművelők közül került ki.

De nem szabad elhanyagolni az öröklést sem. Greef dr. megállapította, hogy a hosszú életkor gyakran családi jelenség.

A most élő százéves felülieknek is vannak 90—99 éves öccsei és hugai.

Az életmódra vonatkozó adatok az alkoholelles és vegetáriánus egyesületek élénk ellentmondásait váltották ki. Kiderült ugyanis, hogy

mind a 43 száz éven felüli férfi mérsékeltén ugyan, de egész életében élt alkoholos itallal.

Sőt ma sem vetnek meg egy-két pohár jó bort.

És nincs köztük egyetlen vegetáriánus sem.

Azonkívül a száz éven felüli férfiak legnagyobb része szenvedélyes dohányos, igaz viszont, hogy a száz éven felüli nők között egyetlen dohányos sem akad. A sport teljesen ismeretlen fogalom ugy a száz éven felüli nők, mint a száz éven felüli férfiak előtt. De mindnyájan nehéz munkában töltötték életüket.

Fenyegetőzött, hogy „elvágyja a polgármester nyakát”

Kolozsvár, február 5.

A kolozsvári hadbíróóság hétfőn foglalkozott Barbu Gheorge nagyváradi városi jegyzedő ügyével, akit Mosoiu Tibor dr. egyetemi tanár, volt nagyváradi

polgármester jelentett fel életveszélyes fenyegetés címén. A fenyegetést azzal érdemelte ki a polgármester, hogy elbocsátotta állásából a jegyzedőt, mert megharagudott a nála szolgálatban levő Barbu-né.

Allása elvesztése miatti bánatában Barbu leitta magát s aztán részegen azzal fenyegetőzött, hogy „elvágyja a polgármester nyakát”. A kihallgatott tanúk igazolták, hogy Barbu izgága természetű, a hadbíróóság azonban ennek ellenére is felmentő ítéletet hozott, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy a részegségben hangoztatott fenyegetést nem lehet komolyan venni.

Temesvárról jelentik:

Temesvár, február 5

Faur Liviusz iparfelügyelő Zsombolyáról jövet szánkával az árokba fordult és balkarját törte.

Körülbelül három héttel ezelőtt Karánsebesen a Discomtól 300 ezer lejt elraboltak. A tetteseket most Lázár Pavel, Mecea Sándor, Lukács Gedeon és Cirik György személyében elfogták.

Most kezdődtek a kisebbségi postások fegyelmi tárgyalásai. Naponként két ügyet tárgyalnak. Ma Ladányi Katalin és Lupp Mihály vizsgáltak.

Győztek a sztrájkoló pécsi bányászok

Pécs, február 5.

A pécsi bányákban megszűnt a bányász sztrájk. A közvetítőtárgyalások hatása alatt az igazgatóság belement abba, hogy a január 5-én elbocsátott 114 bányászt újra alkalmazza, kikötötte azonban azt, hogy az újra felvett bányászokat régi beosztásuknál 1 fokkal alacsonyabb rangsorban foglalkoztathassa öt hónapon keresztül.

Kolozsváron letartóztattak egy urileányt

Kolozsvár, február 5.

A kolozsvári rendőrség tegnap letartóztatta Iliés Eugénia 19 éves leányt, aki jó családból származik és tanítónőképzőt végzett. A tanult urileány Kolozsváron, Tordán, Marosludason és Gyulafehérváron többrendbeli lopást, sikkasztást és különféle szélhámosságokat követett el.

A rendőrség kihallgatás után átkísérte Iliés Eugeniát az ügyészségre.

Megkezdődtek a főiskolás európai jégkoronggüti bajnoki küzdelmek

St.-Moritz, február 5.

Hétfőn megkezdődtek a főiskolás európai jégkorong-bajnokságok. A magyar csapat mindjárt első mérkőzésén legveszedelmesebb ellenfelével, a cseh főiskolásokkal került össze. A mérkőzés 3:1 eredménnyel végződött a cseh csapat javára. A beállott olvadás és a jég állagytalansága miatt a további mérkőzéseket egyelőre beszüntették.

HIREK

MÓRICKA IS INFLUENZÁS

A kis Móricka influenzás, elhívják hozzá az orvost. Délben hazajön a papa és megkérdi:

— Na, Móricka, mit csinált a doktor bácsi?

— Itt volt — mondja Móricka — és a hasamon telefonált.

— Hazaérkezett Mihály nagyvaja. Bukarestből jelentik: Mihály nagyvaja, trónörökös, egyheti belgrádi vendégeskedés után vasárnap délután visszaindult Bukarestbe, illetőleg Szimajába. A nagyvaja édesanyjától, Firenzéből visszatérően tett látogatást a jugoszláv királyi családnál.

— Meghalt a Junkers-művek megalapítója. Münchenből jelentik: A német repülőtechnikának nagy gyásza van. Vasárnap délután, pontosan 76-ik születésnapján, elhunyt Junkers Hugo főiskolai tanár, a róla elnevezett nagy repülőgépgyár megalapítója. A kiváló mérnököt és nagyiparost fényes gyászpompával temetik el.

— Megalakult az EKE gyergyói osztálya. Tudósítónk jelenti: Hosszas vajudas után ünnepléses keretben megalakult az EKE gyergyói csoportja is. Tehát van keret, ahol a turisták a rájuk váró nagy feladatokat elvégeztetik. Gyergyóban komoly és nagy munka vár az újonnan alakult EKE csoportra. Az ő hivatása megszervezni a Gyilkostó-körül idegenforgalmat. Minden bizonnyal kötelességszerűen, szorosan össze fog működni az EKE csiki csoportjával s a régi és tapasztalt egyesület irányítása mellett a várakozásnak megfelelően fogja betölteni szerepét.

Szörénymegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Faragó Sándor 18 éves lugosi mázolosegéd agyonlőtte magát és nyomban kiszervezett. Hátrahagyott levelében tettét életunsággal indokolja. — E hó 8-án, pénteken országos vásár lesz Lugoson, állatvásárral egybekötve. Előző nap tenyészbirovást tartanak. — Resicán egy 13 éves tanuló betört a liceum tanári szobájába, honnan kulcsokat és az iskola hivatalos pecsétjét ellopta, utóbbit hamisítványokra akarván felhasználni. A kiskorú betörőt a fiatakkorúak bírósága elé állítják. — Hópota Péter szinéri lakos még a világháború idején orosz fogságba esett. Most adott először életjelt magáról Omszkból és itt élő családjától pénzt kért, hogy feleségével és gyermekeivel hazajöhessen.

— Hány nyelv van a világon? Egy német folyóirat legutóbbi számában érdekes adatokat kapunk arról, hogy hány nyelv van a világon. Azt mondja a kimutatás, hogy tájszólások nélkül 860 nyelvet beszélnek a világon. A tájszólások figyelembe nem vételével megszámolt 860 nyelvnek majdnem a fele, 417 nyelv esik az Indiai és Csendes óceán szigeteire. Ázsiában 123, Amerikában 117 különböző nyelvet beszélnek. A világrészek közül utolsó helyen Európa áll, ha Ausztráliát nem vesszük figyelembe. Európában a beszélt nyelvek száma 89. Ha a tájszólásokat is hozzászámítjuk, akkor a beszélt nyelvek száma körülbelül 5900-ra rug. miután körülbelül ötezer egy-néhány tájszólás van.

(*) Legyengült, vérszegény, hőemelkedéses rosszul evő gyermek kivirul, fejlődésnek indul a Svábhegyi Szanatóriumban, Budapest. Pompás hegyi levegő, napfény. Testfejlesztő torna, quarszfénykezelés.

— Egy angol kisközda szerencséje. Londonból jelentik: Muckleford falu mellett (Bradford megye), a Frome patak melletti legelőn G. Snell kisközda feltűnő sárga tárgyakat látott eszilogni a legelősző ökröktől feltűrt tárgy talajban. Kiderült, hogy a csillogó tárgy hat óriási régi aranyérem volt. Snell ásní kezdett és száz darab mintegy háromszázéves óriási arany sovereignt és régi arany ékszereket, főként női gyűrűket, fülbevalókat és csattokat talált. Régészek megállapítása szerint a kincs valószínűleg a Monmouth-féle összeesküvés idején ásták el. A British Museum bejelentette igényét a leletre, a megtaláló teljes kárpótlása ellenében.

— A szovjetkövetség hatalmas palotát épít Kiseleff szosszén. A bukaresti orosz követség tárgyalásokat kezdett Bukarest polgármesteri hivatalával, amelynek tudomására hozta, hogy miután a régi cári követség épülete nem alkalmas a követségi hivatalok elhelyezésére, a Kiseleff szosszén akar egy hatalmas, modern palotát építeni. A kérdés már a város szakértői bizottsága előtt van, amely a tervezett szovjetkövetségi palotát be akarja illeszteni az általános városfejlesztési tervbe. Hír szerint a Calea Victoriei és az Elisabeta bulvár kereszteződésénél az orosz-román kereskedelmi társaság fog nagy üzletházat építeni. Az építkezés számára fel fogják használni a volt cári követség épülete mögött elterülő hatalmas parkot, amely jelenleg az egyik közeli étterem területébe került, nyári kerthelyiség céljaira.

Rendszerint mérgeződik az ember, amikor a jégkéreggel fedett, sikos utcákon állandóan a gerinctörés veszélye fenyegeti. Mert egy kis fűrészpont vagy ilyesmit igazán lehetne rájuk hinteni! Elfojtott szilkok, apró káromkodások repkednek. De hogyan aránylik a járóelők bosszúága saját rettenetes dühömhöz, amely akkor öntötte el, amikor ismerősöm műhelye előtt hirtelen megszüntem csuszálni, mert bokáigérő, vastag hamurétegbe jutottam. Tízcentiméteres hamuba, amely cipőt és nadrágot végzetesen és egyaránt összemocskolt...!

— Ugyan! — szolt ismerősöm csendesen, miután dühtől vörös arccal holmi „disznóság”-ról és „gyalázat”-ról elharsogtam a mondókámat —, mit is csinálhatnék télen ezzel a naponként felgyűlő rengeteg hamuval? A szemetes-autó mostanában rendszertelenebbül közlekedik, itt a műhelyben nincs hől tartanom, az utca pedig sikos... Én tudom, hogy mi a kötelességem, hát hintek... Amennyit csak lehet... Négyszer-ötször is napjában. Nekem ne panaszkodjanak!

Drága, könyörületes ember. Hisz' ezt meg sem lehet szidni! Sőt, ami fájóbb, fel se kereshetem többet a télen, mert ez nem ismer határt a jószívűségben... Ez nem nyugszik addig, amíg a műhely előtt, a sikos járdán, ahol embertársai testi épsége forog kockán, félméteres nem lesz a hamuréteg...!! (—s)

A temesvári tábla visszahelyezett egy resicai kisebbségi köztisztviselőt,

akit famis indokok alapján dobiak ki 2300 lejes állásából

Temesvár, február 5

A temesvári tábla most itélkezett egy olyan kisebbségi köztisztviselő ügyében, aki az 1934-es kisebbségellenes rohamnak esett áldozatává.

A perlő: Kiss Lajos 28 éves resicai városi tisztviselő volt, akit az 1934-es sürgős pénzügyi rendszabályok életbeléptetésekor a revíziós bizottság helyi tagozata kidobott állásából azzal az indoklással, hogy „nem tette le a közhivatalnok esküt”.

Kiss Lajos, akit harmadosztályú irodatiszti minőségben bocsátottak el, 1928 augusztusában, mint gyakornok lépett városi tisztviselői szolgálatba, majd 1929-ben sikerrel tette le a megyeházán a tisztviselői vizsgát, amely után rövidesen véglegesítették is kinevezését.

Kiss Lajos, aki 2308 lej fizetéséből özvegy édesanyját és nővérét tartotta el, természetesen tiltakozott jogtalan elbocsátása ellen és a temesvári revíziós bizottságtól kért jogorvoslatot. Itt azonban helybenhagyták a resicai határozatot, a melyet egy miniszteri rendelet is megerősített.

A kisebbségi tisztviselő eltávolításának

— Meghalt Pilsudski nővére. Varsóból jelentik: A lengyel főváros egyik kórházában vasárnap délután meghalt Kadenaczy asszony, Pilsudski marsall egyetlen nővére. Kadenaczy asszony az önálló Lengyelország megalakulása előtt szerény viszonyok között élt férjével.

— Női rendőrök lesznek Bukarestben. A rendőrség újjászervezésére irányuló intézkedésekkel kapcsolatban illetékes körök azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a többi európai város mintájára, Bukarestben is szervezzenek női rendőrséget. Külföldön a női rendőrök kitűnően beváltak abban a munkakörben, amelyet betöltenek. Egyelőre arról lenne szó, hogy a forgalom szabályozásánál, az erkölcsrendészeti és szociális osztálynál állítsanak női rendőröket.

ELEGANS ÖLTÖZKÖDÉS

Kohn és Grün összetalálkoznak az utcán és a ruházatukról kezdnek beszélgetni.

— Látod — mondja Kohn — nekem két nadrágom van egy jobbik és egy rosszabbik. Most például a jobbik van rajtam.

— Ez a jobbik?

— Igen. És ezt addig hordom, míg ez lesz a rosszabbik és akkor előveszem a másikat mert az lesz a jobbik.

— Akik öreg népdalokból is pénzt fecsarnak. Csikszeredáról jelentik: A csikszeredai törvényszéken nap-nap után a székely legények és falusi „népzenészek” sokasága vonul fel. Vád ellenük minden egyes esetben az, hogy nemzetközi megállapodások alapján nem fizették be a román zeneszerzők egyesületét megillető díjakat a táncmulatságok után. A bíróság a legtöbb esetben a zeneszerzők képviselője és az ügyész kérésére, kisebb-nagyobb bírság erejéig elmarasztalja őket. Így megtörténik az a csoda, hogy a cigány, aki keresni akar a táncban, — ráfizet. Egyetlen esetben sem jut eszükbe a tapasztalatlan emberekkel azzal védekezni, hogy az általuk játszott népdaloknak legtöbb esetben nincs szerzőjük. A nép ismeretlen fiait szerették a nótákat, melyek után senki emberfiának nincs jogában illetéket eszedni. Másrészt a szerzők túlyom többsége

ABLAK

A SZENVEDÉLYES ÁLLATBARÁT

Egy texasi farmer leánykája, kitartó türelemmel két kis egeret magához edes getett és mindenféle mutatóványokra beidomított. Azóta, ha az állatkák jól viselik magukat, együtt reggelizhetnek ur-nőjükkkel, ami rácsalóék között bizonyára nem mindennapos boldogság.

— Kolozsvári hírek. Tudósítónk jelenti: Hét. fön délelőtt Kun András 21 éves cipészsegéd Bethlenkert-utca 13. szám alatti lakásán marószódát ivott. Súlyos állapotban vitték kórházba. Tettét azért követte el, mert gyengén keresett, előlegei voltak s szombaton mindössze 1 lej fizetést kapott. — A kolozsvári tábla hétfőn felmentette Matavan Danila, Cioca Costan és Mihail Dumitru szentmihályi lakosokat, akiket a törvényszék „titkos gyülekezés” címén fejenként egy-egy hónapra és 500—500 lej pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak valamilyen nyelven a bibliamagyarázók szektájához tartoznak s ezért is ítétek össze titokban.

— Nehéz székülésben szenvedők, akiknek az agyvértdulás, a fejfájás és szívdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életét nehézé, igyanak reggel és este egyegy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József víz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul.

— Nagyváradon letörték a pékkartell kenyéruzsoráját. Tudósítónk jelenti: Dancse Jakab pékmester és városi tanácsos kezdeményezésére és pártfogása alatt a nagyváradi pékek kartellbe tömörültek és kivitték azt, hogy a kenyér ára működésük nyomán három lejjel emelkedett. A közönség természetesen nem nyugodott bele ebbe szó nélkül. Kérvény kérvényt követett, küldöttség küldöttség után járt a városházára, sőt jutott a kérvényekből Bukarestbe is, a minisztériumhoz. Most aztán átirat érkezett a városházára a megyefőnöktől. A prefektus közli, hogy a pékkartell a buza árának emelkedésére való hivatkozással emelte fel a kenyér árát, ezzel szemben megállapította, hogy a buza ára nemhogy emelkedett volna, hanem még esett s ezért kéri a város tanácsot, hogy határozatilag szabályozza a kenyér árát. A prefektus közbelépésére a tanács elhatározta, hogy megalakítja az ármaximál bizottságot s ennek kötelességévé teszi, hogy elsősorban a kenyérrák kérdésében teremtesen rendet.

(*) Michael Gold: Zsidók, ha nincs pénzüld regénye, amely magyar nyelven Bolyay Zoltán remek fordításában jelent meg, a szó komoly értelmében világhírű könyv. A new-yorki proletárnegyedben zsidó bevándorlók élnek szűrke, kicsiny elfogultságokkal telt életüket. Amerikában, a szabadság és korlátlan lehetőségek országában élnek, de úgy látszik, rájuk és a körülöttük, velük élő olaszok, irek, négerk és kínaiakra a szabadság és lehetőségek már semmi sem juttatott. Amerika nem több számukra, mint izasztókamara a legalacsonyabb munkabérek mellett. Saját gyermekkorra emlékeit szedte össze Michael Gold és könyve vetekedik Gorkij híres Gyermekéveim-mel. Vászonnkötésben közel 300 lapon 100 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58 az udvarban.

Küldje születési dátumát,

megkapja életének pontos leírását. Mellékelien 20 lei bélyeget postaköltségre Constantino grafologus Cluj, Strada Londrei 26

VILÁGPOLITIKA

A nagy angol mérleg

1935. az angol politikában, kétségkívül — az izgalmak esztendeje lesz. Egészen bizonyos, hogy a mai „nemzeti kormány”, vagy ahogyan itt nevezik, a „jobboldali nemzeti kormány”, ez lesz az utolsó „teljes hivatali esztendeje”.

Táni küzdelemre van kilátás. Az elkövetkező politikai esztendőnek kell ugyanis döntnie többek között az új bank- és hitelpolitikai törvények tekintetében (a csodálatos fellendülés következtében a legnagyobb probléma ez), a nemzeti újjáépítés már megindult programjának betetőzése kérdésében, a Lordok Házának gyökeres reformja, vagy — megszüntetése ügyében (attól függ, hogy a választások melyik oldal győzelmével járnak).

— Minden lehetséges! — mondják azok a bal- és jobboldali politikusok, akikkel az utóbbi napokban beszéltem! A „konzervatív klubokban” (itt dől el tulajdonképpen Anglia konzervatív politikája) az a vélemény alakult ki már, hogy az ugynevezett erősen ipari kerületekben a konzervatívok kétségkívül sok „széket” veszítenek a munkáspártikkal szemben. Tekintettel arra, hogy a kerületek az angol kerületek többségét jelentik, egészen vérmes Labour-párti körökben ugy informáltak, hogy itt akár 200 konzervatív mandátum elvesztésére is el lehet készülni. És ezeket mind — a munkáspárt fogja megnyerni!

Ha ez a szám talán túloptimista is, bizonyos, hogy az elmúlt választás mesterségesen feldagasztott konzervatív többségének „órámutatója” most szép lassan megindul — visszafelé billenő útjára!

Ezzel szemben újabb jóslás is akad. Lloyd George, aki öreg napjaira olyan politikai aktivitásba kezd, mint amilyenbe még talán fiatal korában sem kezdett, határozottan állítja, hogy a munkáspártiak, akiknek ma csupán ötvenhét fősük van a parlamentben, igen nagy eredménnyel kerülnek ki az elkövetkező választásokból és legalább — 280 mandátumuk lesz!

Egyik erősen baloldali álló szocialista vezére Angliának azt az információt adta, hogy Anglia új választása a munkáspárt számára minden reményt felülmutató győzelmet fog jelenteni és ez lesz az első alkalom, amikor a Labour Party valóban abszolút parlamenti majoritáshoz jut.

Mindez csak egy biztosat mutat: ma Angliában — a politika mindkét oldalán — mindenki meg van győződve, hogy az új választás igen erősen meg fogja növelni a munkáspárti képviselők számát és ez az igen tekintélyes számbeli megnövekedés teljesen meg fogja változtatni a mai angol politika arculatát, sőt belső berendezettségét is!

A mai nemzeti kormány körében általános az a felfogás, hogy minél hamarabb ki kell írni a választásokat, mert minél tovább várnak vele, annál jobban megnövekedik az ellenzéki tábor s annál nagyobb lesz a hajlandóság a nemzetben a munkáspárti eszmék elfogadására.

Két óriási tényező mégis ellene szól — a tavaszi választásnak. Az egyik a pénz, a másik az idő. Az új költségvetés kétségkívül be fog számolni arról a roppant kiadástól, amelyet a nemzeti kormány a hadsereg, tengerészet, főképpen pedig a repülés fejlesztésére szán. Mérheterlen terheket jelent ez a nemzetre, amit a társadalomnak nem minden rétege egyforma örömmel üdvözöl. Főképpen a munkáspárt óriási táborában lesznek ellenzői.

Vannak még egyéb kérdések, mindenekelőtt a sújtott területek megsegítésének kérdése, a melyet a munkáspárt, természetesen a legfontosabb büdzsé-pontnak tart. Ha óriási lesz a hadügyi kiadás, a dolog természeténél fogva kisebb lesz a megsegítés mértéke, annál inkább a munkáspárt malmára hajtja a büdzsé a vizet.

Nézünk bele egy kissé a konzervatív párt belsejébe is. Mindenekelőtt: Baldwin, az elmúlt politikai esztendő alatt, bizonyos irányban, liberális színezetet kényszerült adni cselekedeteinek, (a kormány összetételében komoly liberális elemek vannak!). Ezt, a konzervatív pártban, belül, sohasem nézték jó szemmel. Szóval Baldwinak, a nagy konzervatív vezérnek, bent, a part keretén belül is szép számmal vannak ellenzői, ha nem — ellenzéke. Ez a tény pedig egyáltalán nem növeli, nem erősíti a kormány párt esélyeit egy olyan választáson, ahol minden erő összefogására van szükség ahhoz, hogy igazi, sorsdöntő eredményt lehessen elérni.

De itt van egy másik kérdés is, Sir Hilton Young „slum” törvényjavaslata. Bizonyos, hogy Anglia szörnyű szegénynyegedeit lerombolják s modern, új életet vésnek be a sziget minden sarkába. Igen ám, csak hogy a slum háza: kisemberek, kistökékek; ezeket kártalanítani kell azoknak az új, nagy trösztöknek, pénzintézeteknek, építési vállalatoknak, amelyek az új Anglia felépítését realizálják. Sir Hilton Young a kompenzáció mértékét sokkal

Az ezredes és hadnagy sivatagi drámája a bíróság előtt

GYILKOSSÁG A TÜZZEL JÁTSZÓ
EZREDESNE MIATT

A hadnagy agyonlőtte ezredesét, mert az ezredes durván bánt feleségével — Sivatagi verekedés két asszony között emberhalállal

Tunisz, február 5.

A soussei hadbíróóság az egész francia közvélemény érdeklődése mellett kezdte meg Cabanes hadnagy bünpörénc tárgyalását.

Az a sötét sivatagi dráma, amelynek Cabanes hadnagy a hőse, nemrégiben játszódott le. Caillon ezredes a háború alatt kötött házasságot a feltűnően szép Madeleine Jeudivel. Az ezredes előbb Marokkóba, azután Tunisba rendelték szolgálattételre. A sivatagba felesége is követte az ezredest, de a forró nap tüze alatt

a házaspár lassan elidegenedett egymástól. A férj is, a feleség is külön utakon keresett szórakozást.

Az ezredesnek sok fiatal tiszt udvarolt, köztük Cabanes hadnagy is. A rendkívül rokonszenves fiatalembert mindenki szerette és feljebbvalói mintaszerű katonának tartották.

Tavaly szeptemberben a francia tisztok kirándulásra indultak a sivatagba. Caillon ezredes és felesége, valamint Cabanes hadnagy is résztvettek a kiránduláson. Tatahouinében a karaván megpihent és az ott élő franciák táncmulatságot rendeztek a kirándulók tiszteletére. A mulatságon

Caillon ezredes udvarolni kezdett Madame Perrinnek, aki szintén tagja volt a társaságnak.

Felesége felelősségre vonta az ezredest, aki azonban durván utasította vissza a beavatkozást. Ekkor odalépett Cabanes hadnagy és

tiltakozott az ellen, hogy az ezredes durván bánjék a feleségével. Az ezredes torkon ragadta a hadnagyot.

Sikerült szétválasztani őket, de a tragédiát nem akadályozták meg.

A karaván tovább haladt. A sivatagban azonban egyre nőtt a fojtott gyűlölet a hadnagy és az ezredes lelkeiben. Az ezredesnek egy este odament az urához, hogy megbékítse a tatahouineit. Jelenetért, az ezredes azonban ellökte magától.

— Színészno, — mondta neki megvetően — majd ismét Madame Perrinhez csatlakozott. A feleségével szóba sem akart állni. Lassan elfoszlott az ezredesről az európai civilizáció minden máza:

— Nem ismerlek többé, nem vagy a feleségem — kiáltotta az asszonynak, majd Madame Perrinre mutatott —

ezt a nőt fogom feleségül venni, még akkor is, ha a rangomba kerül.

magasabban kívánja megszabni, mint ahogy azt a konzervatív képviselők többsége szeretné. (Ők az „igazi hátrvédek” a nagy építési trösztnek!) Ez a kérdés, tekintettel óriási fontosságára, és sürgősségére, újabb erőbontást jelenthet a konzervatív fronton.

Azután: a konzervatív pártnak van egy valószínű baloldali szárnya is. Ennek vezérei: Mr. Harold Macmillan és Mr. R. K. Law (a nagy Bonar Law fia). Ezek olyan eszméket akarnak elhívtetni az új idők „új szárnyshugásai” közzepette, amely Baldwinak s követőinek egyáltalán nem tetszik.

A mai angol nemzeti kormány — élén a szocializmusból eredő MacDonalddal — mibenléte, élete, teljesen a multban gyökeredzik. A kormány minden tagja, szinte kivétel nélkül, ellenzi, vagy legalább is nem barátja az új eszméknek. Mindent drámaian fognak fel, mindentől félnek... Ezzel szemben: az új eszmék itt vannak a kapuknál s ha az angol evolúció tempója lassabbnak látszik is, mint a többi országoké, komoly evolúció ez.

Es itt megint Lloyd George-ra kell hivatkoznunk, aki valami olyan fiatalos hévvel fogad el minden új eszmét, próbálja megindítani az angol „New Deal” útját, mint akár a — husz-harminevesek! Ne értsük félre: Lloyd George többé sohasem lehet egy nagy angol párt vezére, de meg lehet az a „külső hatása”, hogy a parlamenti erők között az egyensúlyt újra ő döntse el, (mint ahogy ezt már egyszer megtette), állítsa helyre, vagy borítsa fel.

Igazi ideálja az lenne Lloyd George-nak, hogy egészen kicsiny csoportját egyesítse az ugynevezett „Disraeli Tory”-kal, vagyis a „kristálytisztak”, de minden új eszmét megértő konzervatívokkal és ezen az uton haladva,

A kinos jelenet ránehezedett a társaság tagjaira. Eleinte csillapítani próbálták az ezredest, aki azonban elutasított minden kísérletet. Erélyesen nem lehetett vele fellépni, hiszen ő volt a legmagasabb rangú tiszt a társaságban. Cabanes hadnagy a háttérben állt és fogai között morogta:

— Meglakolsz még mindenért.

A dráma kirobbanása nem sokáig váratott magára. Az ezredes felesége összeszólkalkozott Madame Perrinnel. A veszekedésből verekedés lett,

a két nő egymás haját kezdte tépni, egymás arcát hasították fel körmeikkel.

Cabanes hadnagy választotta szét őket egymástól. Este volt, füledt sivatagi este. Madame Caillon elpanaszolta a hadnagnak, hogy

„az a piszkos bestia felpofozta és szemébe köpött”.

Fzt már nem tudta elviselni Cabanes. Szónékiül berontott Madame Perrin sátrába. Közben Perrin asszony már lefeküdt. A hadnagy odament az ágyhoz és fojtott haraggal így szólt hozzá:

— Már torkig vagyok magával! Ezt meg kellett mondanom bajtársaim nevében is:

A halottak száma: három!

Letartóztatták a hargitai halálbánya vezetőjét

Az ügyészség megállapítása szerint gondatlanság okozta a sziklaomlást

Csikszereda, február 5.

Mult számunkban jelentettük, hogy a hargitai Zuleani-féle kőbányában szerencsétlenség történt, melynek során a robbantás után meglazult és munkások közé zuhant sziklatömb Petres Pál szatmári és Pál István csikszecsi illetőségű munkásokat azonnal megölte, míg Lőrincz Istvánt és János Dénest súlyosan megsebesítette.

Azóta az áldozatok száma emelkedett. János Dénes munkás, a szerencsétlenség következtében szenvedett súlyos sérüléseibe a csikszeredai közpórházban szintén meghalt. A negyedik áldozatot állítólag meg tudják menteni az életnek, de munkaképességét elveszti.

magához toborozon egy olyan csoportot, — minden pártból az igazi liberális elemeket, — amelyekkel a mai jobboldali nemzeti kormány helyett egy baloldali nemzeti kormányt tudna alakítani!

Hogy mindez lehetséges lesz-e, ki tudja? Bizonyos, hogy Lloyd George aktivitásba kezdett, mintha máris vele akarnák megalakítani ezt a baloldali nemzeti kormányt.

MacDonald helyzete napról-napra nehezebbé válik. És bár bizonyos, hogy a mai nemzeti kormányt még ő vezeti az elkövetkező választások idején egészen kétséges, hogy az általános választások lezajlása után visszatér-e hivatalába... Két eshetőség van. Ha a nemzeti kormány veszt, MacDonald természetesen távozik helyéről, sőt — távozik az angol politikából. Ha újra győz a mai összetételű nemzeti kormány, akkor MacDonald, névlegesen visszatér a miniszteriönki székbe, de csak néhány hónapra, azután szép lassan visszavonul a háttérbe s utána megint csak teljesen visszavonul a politikai élettől. A „tory”-k, kétségkívül nem szenvednek el újabb öt esztendőre, hogy vezetőjük munkáspárti származású politikus legyen. Elég volt nekik ez az öt esztendő is!

De a koalíciós nemzeti kormány, mai összetételében sem „egységes és holdog familia”. Csak kifelé az! Itt arra kell például gondolni, hogy Macdonalddal. Ez a tény „kifelé” is ismeretes, nemcsak „befelé”. Ez a tény egymaga, még győzelem esetén is, megbonthatja a mai összetételű nemzeti kormányt!

Most pedig nézzük, mi következne be, ha a munkáspárt abszolút többséghez jutna és kormányalakításra kapna megbízatást?.. Ez a kérdés volna a legnehezebb kérdés.

Az asszony kiugrott az ágyból és magánkívül kiáltotta:

— Takarodjék!

Ebben a pillanatban megjelent a sátorban Caillon ezredes.

— Szeretném tudni, mi az istennyilát keres ebben a sátorban és milyen joga tolja fel magát feleségem védelmezőjének? — kérdezte villogó szemekkel a hadnagytól.

— Én csak a nyugalmat védem, — válaszolta a hadnagy.

— Vigyázzon, mert el fog bukni.

— Nem bukhatom olyan mélyre, mint ön, ezredes ur.

Az ezredes öklével a hadnagy arcába vágott. Cabanes előrántotta pisztolyát és lőtt. Caillon holtan esett össze.

A kirándulótársaság összes tagjai odarohantak. Az ezredes felesége ráborult férje holttestére.

— Magáért tettem — mondta neki a hadnagy — és minthogy magáért tettem, nem sajnálom, hogy így történt.

De az ezredes felesége nem felelt egy szót sem, sirva csókolta halott férje arcát. Azóta sem állott szóba a hadnaggal és a tárgyaláson is mint sértett fél lépett fel ellene és követelte a hadnagy legszigorúbb megbüntetését.

Lascu csikszeredai főügyész, a néhány nappal ezelőtt Gyergyószentmiklóson lejáró kavicshánya-szerencsétlenség behatása alatt, ahol szintén három ember vesztette életét és egy súlyosan sebesült, megfelelő szakbizottsággal a heyszinre sietett s ugy találta, hogy a bányavezetőség nem tette meg a szükséges óvintézkedéseket. Robbantás után nem vizsgálták át tüzetesen a terepet s így történt meg, hogy a lezuhanni készülő sziklát nem vették észre. A bánya vezetőjét, Zuleani Józsefet egyelőre őrizetbe vették. A bányavezető és személyzete a tragikus végű munkásokra igyekszik háritani a felelősséget. A további vizsgálat során derül ki, hogy védekezése meunyre fedi a valóságot.

A munkáspárt mai tényleges vezére, a veterán George Lansbury. Ő a legszimpatikusabb, de a legkevésbé tanult angol politikus. Óriási népszerűségnek örvend, szinte azt mondhatnók: pártkülönbség nélkül, de gyermeki kedélyével, elképzelhetetlen puritánusával és puha szívével ő sem való kormányelnöki székbe! A munkáspárt másik vezére ellen, Sir Stafford Cripps ellen viszont, bent a pártban támasztának nehézségeket. Ő a legtanultabb, de nem szívvel, csak „fejje” szocialista. Ez pedig nem elég a mai angol munkáspártban!

Azután itt van a harmadik munkáspárti vezér, Mr. Herbert Morrison, London város „igazi” feje, a városi tanács munkáspárti lelke. Ő a letehetősebb munkáspárti politikus, volt miniszter s e pillanatban „London miniszterelnöke”. De az ő kormányelnöki lehetőségei is szűkreszabottak, mert a munkáspárt nem nélkülözheti őt — Londonban. És London ma mindennél fontosabb a Labour Party számára!

A régi vezér: Alexander, a kooperációs mozgalom feje. Kitűnő parlamenti harcos, — meggondolt, régivágású angol politikus. Nem lehetetlen, hogy esetleg ráesik a választás!

Sir Oswald Mosley, az egyik tulzó és James Maxton, a másik tulzó, nem fognak nagyobb szerepet kapni. Sir Oswald Mosley, ez az általános vélemény, még mandátumhoz sem fog jutni.

Mindezeket mérlegelve, megállapíthatjuk, hogy az elkövetkező angol választás nem elzártan angol, de világpolitikai kérdés, amelyek jobbra, vagy balrafordulásától egy egész világ sorsa, sőt békéje függ!

(l.m.)

Bemutatunk két fiatal piktort
Piskolti Gábor
Nevük: **és Simon Béla**

A két fiatal dési piktör képkiállítás, megfelelő helyiség hiányában egy főtéri ház kiadó lakásának lehetetlen megvilágítású szobájában kapott hajlékot, ahol azonban mégis mintegy félezer ember fordult meg, ami kisvárosi viszonylatban — hatalmas eredmény. Ennyien voltak kíváncsiak a fiatal képzőművészekre, ami egyrészt azt példázza, hogy a dések művészetét értékelő és kereső érzelme s vágya nincs teljesen elsodródva, másrészt viszont elismerés (és ugyanakkor buzdítás!) az ecset fiatal kezelői felé.

Ugy Piskolti Gábor, mint Simon Béla még pályafutásuk kezdetén vannak. Az első önálló lépéseket teszik a festőművészet hosszú és nehéz útján, ahol a tehetségen kívül szükség van az összeszorított fogakkal való kitartásra is. Beszámolóink éppen ezért, a kezdő festőművészekkel szemben, nem szigorú kritika, hanem inkább az egyszerű bemutató jellegével bírnak. Mindketten még csak tapogatóznak a célok messziről fénylő csúcsai felé, még erejük sem tudják felmérni, ide-oda lépve, hogy a legjobb utat megtalálják. Ez azonban a fiatalság természete s a művészetek egyszerű velejárója.

Piskolti Gábor a bukaresti szépművészeti akadémián szerezte diplomáját. Képesített rajztanár. Munkáin nagymértékben előlik az akadémiák merevsége, kitalapított témaköre, sőt a szinkeresésben is ott fénylik a sablonos „vizsga-témák” szerinti színelosztás. Ez érthető is. De éppen ezt kell a fiatal festőnek leghamarabb kidobnia magából, hogy vásznai ne évtizedes festőművészeti albumok herdatag hangulatát mutassák, de az életet, a márt, az új témákat, az erők és tehetség új nyújtózkodásait. Néhány vásznai már mutat arra, hogy Piskolti saját egyénisége is van. „Cigány” című képe például egészen erőteljes, tehetséges munka. Ugyanígy a „Páris almája” című kompozíció is szép ígért. A „Sirató Asszonyok”, „Sámson és Delila”, „Auto-portrait”, ezek azok a vásznak, amik amellel bizonyítanak, hogy Piskolti Gáborban megoan az erő és tehetség — előre menni.

Simon Béla, a Dész melletti Kapjon falucskában élő képző — Demian Tassy tanítványa. A neo-primitív árnyalatu festészet követője. Sötét tónus, kemény, szögletes vonalak jellemzik, néha azonban tulokkat akar egyetlen kép területén kifejezni, anélkül, hogy ezt megoldani tudná. Az életet igen eleven és érdekes színekben mutatja. Akvarellben biztos. Elsősorban környezet, a falu érdekli. (Aratók, Kapjoni lány, Az almatolvaj, Falusi templom, Fazakas székelyek.) Élénk színezésben mutatja be annak napjait, történéseit, pár idevágó képe figyelmet érdemlő munka.

A szó szorosabbra határolt értelmében: figuralista. Kontúrban mély és meleg. Jól sikerültek a kiállított portréi is. Akt-tanulmánya nem sablonos vászon. Az „Országút ősszel” is megérdemli a kiemlést.

Végeredményben a két fiatal dési piktort két sokat ígérő tehetség indult neki az erdélyi piktura országútjának. Minden attól függ: további kitartásuk, elmélyülésük milyen arányban lesz majd a haladás és fejlődés kívánalmával. A rögzös erdélyi talajon sokan elzuhanak és sokan feladják idő előtt a küzdelmet. Pedig a cél itt éppen az ut és küzdelmek százszoros nehézsége miatt szép!

Mi úgy gondoljuk, hogy Piskolti Gábor és Simon Béla elérkeznek a célig s még fogunk róluk hallani az idők folyamán az erdélyi piktura életmegnyilvánulásainak során. Bizunk bennük, a fiatalság és tehetség csak kiverektszi magának az öt megillető helyet s felszínre hozza a lélek ma még határozatlan, de sokat ígérő művészi tartalmát és mondanivalóit.

A holnap városa-e Dész?

Mit mondanak a népesedési adatok?

A telekkönyvi hivatal s a városi népesedési ügyosztály adatait átnézve, mindenképpen meg lehet állapítani, hogy Dész rohamosan fejlődik.

Az a hatalmas terület, amin a város fekszik, évről-évre mindinkább beépül. A Szamos melletti régi korcsolyapálya és fapiac helyén két esztendő alatt új városrész épült például, házakkal, üzletekkel, műhelyekkel sűrűn behálózva. De beépült minden üres tér, elhagyott telekrész az egész város területén. Hatalmas emeletes épületek és karcsú, filigrán villák bizonyítják a város fejlődését. Az utolsó pár év alatt a külvárosrészek aranyra beépültek, hogy sürgős szükség van a rendőrség létszámának emelésére, acélból, hogy néhány perifériás városrészben kerületi rendőrséget lehessen felállítani!

felállítani!

Az 1950-ben megtartott városi népszámlálás adatai szerint 15.311 ember él Dészen. . . Minden öt évben népszámlálnak! Herman tanácsos, a városi népesedési ügyek rendezője, ahogy iratait átnézi, azt mondja, bátran lehet 16.500-ra tenni a város lakóinak jelenlegi számát! Ez szintén azt mutatja, hogy Dész fejlődik.

A létszámszaporulatot természetesen nem a város törzslakosságának születési aránya emeli! A nagykiterjedésű megye félmillió lélekszámot jelentő területeiről szívárogo be a szaporulat. . . Bizonyára annak a városi törzslakosságnak rovására, amelyik napról-napra koldusabb lesz, mert a kereskedelem és ipar a gyorsan

változó rezsimekben nem kapja meg azt a felkarolást és segítséget, amire szükség lenne.

És ez a baj!

A jövő-menő városvezetők sosem bírnak többéves programot megvalósítani, mert a politika kavargó. Minden rezsimnek van jó, egészséges városfejlesztő terve is, de ezekhez legalább egy évtized kellene! S mire a tervek megvalósítását megkezdenék, már itt van az új rezsim. Dész fejlődése rendszertelen, nem ökonomikus, hiányzik a központi irányítás belőle, pedig a város kedvező földrajzi fekvése miatt valóban arra van predesztinálva, hogy a holnap városa legyen, kiemelkedő kereskedelmi és ipari gócpontja az egész Szamos völgyének. . .

Dolgoznak a reformátusok...

Dész, a kálvinizmus ősi fészke — Ma is egyik legerősebb vára az erdélyi református egyháznak

A város összlakosságának ma is nagy százalékát teszik ki a reformátusok. Az összes felekezetek közül övük a legnépesebb. S lehet talán, hogy a legszegényebb is, mert áldozatkész hivatit lehengerelte a gazdasági válság.

Mindennek dacára a dési reformátusok szépen dolgoznak. Gambár Ferenc kebligondnok erős csatákat harcol a pénzért — és sikerrel: az iskolák tanítói, a papok, tisztviselők rendszeresen megkapják fizetésüket.

A Férfiszövetség, Legény- és Leányegyletek derékasan kiveszik részüket a munkából. Műsoros előadásai a magyar kultúra terjesztése körül szereznek elismerést. Dr. Bene, dr. Vékás, dr. Parádi, dr. Welther, Oszitán Ili, Knirsch Károlyné, Léher Gyuláné, Vargha László, Egyed

Bélané azok, akiket az előadások megrendezésében, közönyt áttörő munkájukért, köszönet illet meg.

A lelkesi hivatal statisztikát vezet a hívek templombjárásáról is.

Az elmúlt évben a statisztika ezt mutatja:

Hétköznap templomba járt: 4025 férfi, 6607 nő, összesen 11.632. Ünnepnap: 32.633. Összesen az év folyamán: 18.877 férfi, 24.388 nő, azaz összesen: 43.265. Tehát egy-egy hívő egész éven át átlag 12-szer volt templomban.

A háztartási alkalmazottakat is felkarolja az egyházvezetőség. Vallásos és szórakoztató jellegű összejöveteleket tart számukra. Urbán Andorné az, aki az ügyeket sok gondnal, fáradsággal irányítja.

A kaszinók frontján

nagy az élénkség!

Régóta szó van már a Polgári Kör és a Magyar Urkaszinó fuziójáról!

Mint hírlik: ez a következő hetekben meg is történik. . . Amit fenntartással fogadunk, mert már nagyon sokszor felrepült eme hírcske várva-várt galambja. . . És mégsem hozta el az olajágat; a megvalósulást.

Pedig a városi magyar közélet igen sokat nyerne vele! A széthúzó rétegek a fuzióban összekapcsolódnának.

Nagyon híresztelik: meg lesz! . . . Bár meglenne!

A városi magyarságot talán egybetömörítené.

Az egészhez egy erőskezü vezetőség kell, amelyik a kisvárosban még fennálló társadalmi kasztrendszert keményen le-töri és egyesíti, összekapcsolja a városi magyarság minden rétegét. . .

Sajnos, egy ilyen vezetőség: hiányzik. Vagy, ha a fuzió meg is lesz: nem sokáig. . .

Sajnos, ismétljük, Dészen nagyon szomorú a magyarság arca. . . A mai arca. . . Széthúzás, marakodás az elnöki polco-kért, rang és címek hajszája, mintha nem történt volna semmi.

Ha nem jön, általunk is több izben kért, gyökeresen új vezetőség a magyar ügyek élére, egy évtizeden belül elsorvad a dési magyar élet! Felszivódik, elsorvad! És ezt nagyon sokan látják Dészen! Ennek dacára továbbra is a sápitózás és a szavak maradnak. A tett? Igen! A cselekvés hol van?!

A Román Kaszinó nagy terveket sző. Kibéreltik a „Romania” kávéházi helyiségét, oda költöznek be. Szalonzenekart létesítenek, intenzív klub-életet kezdenek. Most tárgyalnak ebben az irányban. . . Ha megegyeznek: Dész kávéház nélkül marad, mert a Romániának van csak ilyen helyisége Dészen. . . Nem lesz baj! Ugyse használta senki! Désnek nem kávéház kell, hanem — ahogy a polgárok keserűen mondják —: szegényház! . . . Az hamar megtelne! . . .

Megalakul a dési Műkedvelő Társulat

Közvetlenül az impériumváltozás után élénk kulturéletet indított Dészen az akkor megalakult „Törökves” nevű műkedvelő egyesület. Az akkori válságos időkben sokat tett a lelkek felrázása, a magyar nyelv s műveltség érdekében. Különösen népszínművek bemutatásával aratott sikereket. Sűrű darabbemutatókkal megmozgatta az egész várost. De átment Bethlenbe, Szamosújvárra is játszani.

Telt házak előtt szerepelt mindig. Több volt, mint vidéki műkedvelő társulat, reménység volt a sötétben, élni akarás, eleven kultúra. Szerepe az impérium utáni erdélyi magyar közéletben szinte történelmi.

Aztán a „Törökves” egyszerre feloszlott, széthullott. Az okot nem igen lehet tudni.

Hosszu évek teltek el azóta. Dészen nem

volt műkedvelő társulat.

Welther Károly ügyvéd az, aki régóta dajkálja magában egy műkedvelő társulat megalakításának tervét.

Ez a terv megvalósul!

Alakuló gyűlést határozták el a dési Műkedvelő Társulat megalakítását, mely még e hó folyamán meg is kezd alapszabályainak felfektetését s ugyanakkor a munkát is.

Welther dr. mellett Diószeghy Lajos igazgató-tanító vállalt részt a vezetésben, ő lesz egyébként a rendező is.

Egyelőre negyven tag belépéséről van szó. Csupa fiatal leány és fiú ez a gárda, tele energiával, akaratlall és munkakedvvel a magyar kultúra zászlaja alatt.

Jó látni ezt a gárdát, érezni azt a hitet, amikor a kisebbségi magyar élet portái fölött nyomasztó fellegek szállnak. Jó és szükséges ez a fiatalos optimizmus, mert a sötétlátás még a megmaradó kevés munkakedvet és lehetőséget is megöli.

Knizsek Babi, Csákány Miklós, H. Almásy Ilonka, Imre András a mozgalom élharcosai. De mindannyian, negyven fiatalok, vállalják és bizonyára végezni is fogják a munkát.

Gáz...

A dési gázvédelmi bizottság, dr. Oltean megyefőnök vezetésével három hónapra terjedő gázvédelmi kurzust indított be, amelyet a megyeháza dísztermében tartanak meg a kitűzött időpontokban, a köztisztviselők s ezzel kapcsolatban a nagyközönség számára.

A gázvédelmi tanok előadói: Domida főorvos, dr. Busifa, Kommerzán mérnök Radulescu kapitány.

Hogy a közönség érdeklődik s tanulni fog-e? Bizonyára.

Am, amint értesülünk: egyelőre a nyomor elleni védekezés tananyagát veszi át. . . Az általános gazdasági válság ellen keres vészmentes fedezékeket.

Ne haragudjon a tisztelt bizottság érte: ez is elég aktuális és főleg elég hatalmas teljesítmény. . . Mindenkinek leköti a figyelmét, aki ma élni akar!

Kis bál naptár

Február kilencedikén rendezi meg téli jótékonycélu bálját a katolikus egyházközség.

Február huszonegyedikén (23 helyett) a dési cigányzenekarok álarcos bálja van soron.

Kilátásban február hó folyamán: egy munkanélkülieket segélyező jótékonycélu műsoros bál.

**Holnap:
Lássuk Érmihályfalvát!**

K Ö Z G A Z D A S Á G

A bíróság nem akarja elismerni a Sfatul Negustoresc ellenzéki vezetőségét

Betiltották a Dumitrescu-Militari-csoport által vasárnapra összehívott rendkívüli közgyűlést

Bukarest, február 5.

Részletesen ismertettük azt az elkészített harcot, amely az ország legnagyobb kereskedőtestületén, a Sfatul Negustoresc-en belül robbant ki és ahhoz vezetett, hogy az elégtelenség csoportja Ion Dumitrescu-Militari képviselő elnöklétével önmagát deklarálta a szervezet vezetőségévé és ugyanakkor a Sfatul régi vezetősége P. Niculescu-Ritz elnöklétével az ellenzéki csoport kizárását mondta ki. A harc mint említettük, sokkal inkább politikai jellegű, habár kereskedőkörökben elég sok kritikában részesítették az utóbbi időben a Sfatul régi vezetőségét. A konfliktus kibontakozását közvetlenül az idézte elő, hogy Ion Luca Niculescu elnök nemrég bekövetkezett halála után a Sfatul központi vezetősége nem hívott össze közgyűlést az új elnök megválasztására, hanem meglepetésszerűen Niculescu-Ritzet proklamálta a szervezet elnökévé. Az ellenzéki csoport, amelyben Bukarest kereskedővilágának igen markáns vezetőemberei foglalnak helyet, egyenesen azzal vádolják a Sfatul vezértitkárát, hogy önmaga csinált elnököt magából, mert a választmányi ülésre, amely az ominózus határozatot meghozta, csak megbízható embereit hívta meg.

Az ellenzéki csoport nyílt harcot kezdett Niculescu-Ritz elnökkel, akinek a működésével már régen nincs megelégedve a kereskedők egyrésze. Saját munkatársai közül is sokan hagyják ott a Sfatul vezetőségét, Dumitrescu-Militariék azzal vádolják a Sfatul új elnökét, hogy az ő személye miatt állt be szakadás a kereskedők táborában és azért létesül annyiféle kereskedőszervezet, mert a Sfatul működése nem elé-

gítette ki a különböző kereskedő-kategóriák érdekeit. A múlt vasárnap megtartott gyűlésen az elégtelenség alkulatok vezetői ki is hangsúlyozták, hogy hajlandók visszatérni a Sfatulba, de csak azzal a feltétellel, ha Niculescu-Ritz nem lesz tagja a szervezetnek. A szigorúan vett tárgyi kritikán kívül az ellenzéki csoport tagjai más, személyi jellegű vádakokat is emelnek a Sfatul új elnöke ellen, a kiről azt állítják, hogy viselt dolgaival kompromittált személy lett a komoly kereskedők és az illetékes hatóságok előtt is és ezért nem volt képes éveken át, mint a Sfatul főtitkára, sikerre vinni a kereskedelem egyetlen akcióját sem.

Miután az ellenzéki csoport nem ismerte el az új elnökkel proklamált Niculescu-Ritz illetékességét, most vasárnapra, február harmadikára rendkívüli közgyűlést hívott össze a kereskedelmi és iparkamara székébe. A rendkívüli közgyűlés napirendjén a következő kérdések szerepeltek: az ellenzéki csoportot a kóti kereskedelmi szervezetek összevadásának jóváhagyása, a Sfatul Negustoresc programjának megállapítása, a Sfatul országos kongresszusának összehívása. A rendkívüli közgyűlést azonban nem lehetett megtartani, mert Niculescu-Ritz intervenciójára a törvénytörő jogi személyekről szóló törvény értelmében megtiltotta és erre a kereskedelmi kamara is megtagadta gyűléstermének a rendelkezésre bocsátását. Ezzel azonban a konfliktus csak elmérgesedett és a jelek szerint a Sfatulban keletkezett szakadás országos méreteket fog ölteni és a kivált kereskedelmi testületek önálló országos szervezetévé tömörülnek.

A malomipar kategórikusan ellene van a kenyérbélyeg, vagy a lisztadó bevezetésének

A nagymalmok szerint a lisztadó még jobban biélezné a kismalmok versenyt — Legfeljebb évi 400 milliót jövedelmezne a kincstárnak az új adó

Bukarest, február 5.

A napokban rövid hiradás látott napvilágot, amely szerint a hadsereg felszerelési programjának megvalósítására a kormány a szükséges összegeket kizárólag a közvetett adókból kívánja fedezni. Ez azt jelenti, hogy a rendes költségvetésen kívüli jövedelmeket nem monopoli-umokból és különleges adókból fogják előteremteni, hanem a már meglévő közvetett adók megfelelő növeléséből. Vagyis a fogyasztási adók felemelésével, sőt fel-támasztásával akarják a szükséges két-milliárdot előteremteni. Többek között arról van szó, hogy ismét bevezetik a kenyérbélyeg, vagy pedig a lisztre raknak adót erre a célra.

Malomipari és gabonakereskedelmi körökben ez a terv érthető nyugtalanságot keltett, mert a gazdasági élet és a fogyasztók közvéleménye még nem felejtette el a kenyérbélyegrendszer rengeteg kellemetlenségét. Szakkörökben határozottan ellene vannak a kenyérbélyegrendszer feltámasztásának és rámutatnak arra, hogy a Jorga-kormány idején is alatta maradt minden várakozásnak a kenyérbélyeg-ekből eredő állami bevétel Románia városai hozzávetőleges becslések szerint évente 80.000—100.000 vagon lisztet, illetve kenyert fogyasztanak, vagyis az államnak évente 800—1000 millió lejt kellett volna bevételeznie a kenyérbélyegekből, de a tényleges bevétel csak 312 millió lejt volt egy év alatt, mert a kelli ellen-örzés lehetetlen volt miatt rengeteg viszály történt ezen a téren. Ma ennek a közvetett adónak még kevesebb sikre lenne, mint annakidején, mert az adófi-zetők még kevésbé lennének hajlandók és nem is bírnák el a kenyér megdrá-gítását. Míg ugyanis 1931-ben és 1932-ben az élet elősőbbodásnak indult, most min-den megdrágult és állandóan drágul — Ezenkívül általános nemzetgazdasági szempontból is káros lenne, ha évente 350—400 millió lejt vonnának el improduk-tív adóban, ami lényegesen csökkentené a tömegek vásárlási képességét más szükséges cikkeken.

De nem kevésbé ellene vannak gazda-sági körökben annak a megoldásnak is, hogy a lisztet sujtás új adóval a kenyérsütéshez használt liszt nagyrésze a városokban levő mintegy 300 közép- és nagymalom révén kerül forgalomba, a melyek most is elég súlyos adókat fizet-nek. A liszt másik része a körülbéli 16 ezernyi vámmalomból kerül ki, amely egyáltalán, vagy nagyon kevés adót fizet és alig ellenőrizhető. A vidéki paraszt-malmok kis személyzettel dolgoznak és főképpen búzát, meg tengeri őrleket a falusi lakosság részére. Ez a liszt a mai árak mellett szintén nem bír el újabb közterheket. A malomipar hanyatlása, amely majdnem egy évtizede tart már, erős lökés! gyorsulna meg újabb adóterhek bevezetése esetén és különösen a városi malmok azok, amelyek megsemmisülnek a fogyasztás elkerülhetetlen visszacsését.

A lisztadó bevezetése a kereskedelmi malmok szerint újabb előnyökhöz juttatná a velük amugyis eredményesen ver-senyző vidéki malmokat, amelyek az utol-só öt évben elvették a városi malmok üz-leletének tekintélyes részét. Míg például a városi nagymalmok 1928-ban még 89.500 vagon lisztet őröltek, ez a mennyiség 1935-ban visszaesett 53.500 vagonra, vagy is a csökkenés 40 százalék. Ugyanakkor a városi malmok által foglalkoztatott személyzet száma az 1928 évi 6890 ember-ről 5100 alkalmazottra esett vissza. A hiányzó mennyiségeket tehát a verseny-képes vidéki malmok vették el a nagy-malmoktól.

A nagymalmok szerint, ha a kormány bevezetné a lisztadót, akkor vagy az tör-ténne, hogy a malmok átháritának ezt az új terhet a sütődékre és ezek a fogyasztó közönségre, vagy pedig a városi mal-mok képtelenek lennének lisztjeiket el-adni, mert mindenki adómentes vidéki őrle-sű lisztet vásárolna. Ez pedig teljesen tönkre tenné a városi malomipart, ami-ből az államnak semmi haszna sem lenne, mert a lisztadóból sem remélhető na-gyobb bevétel évente, mint maximum 400 millió lei.

Ennek a pénzszekrénynek a KULCSA az Ön rendelkezésére áll!

AKULCSA az Allami Sorsjáték SORSJEGYE!

A 4. osztály huzása FEBRUÁR 15-én 34.451 nyeremény 203.746.000 lei értékben.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt	Cluj	Economica
	Casa de Păstrare Generală	Oradea	Institutul Comercial de Credit
	an Arad S. A.		Banca Dacia
Braşov	«Fortuna» Alex. Enkelhardt	Tg. Mureş	Un-on
Cernăuţi	Banca Comercială Națională	Timișoara	Ernest Pévész
	B-ca Oehlgesser & Horowitz		Banca Centrală
	Alfred Noe		Banca de Scont
Cluj	Banc Iliescu		Banca Timişoara

A vasut nem vállalja többé a fuvardijakkal járó valutadifferenciát

Február elsejétől csak olyan áru jöhet be az országba és mehet ki Romániából, amelynek a fuvardiját a határig előre kilizették

Bukarest, február 5

A lej belföldi és külföldi árfolyama között fennálló különbséget miatt a CFR, miután nem kap megfelelő devizát arra, hogy a külföldi vasutak részére járó fuvardijakat az eredeti valutában fizesse meg, illetve számolja el, állandóan ráfi-zetett ezekre az elszámolásokra és nem tudta az elszámolásokat megcsinálni, a megfelelő devizaátutalási lehetőség hi-nyában. Erre való tekintettel, amint azt annakidején előre jeleztük, február el-sejével új rendszert léptettek életbe a nemzetközi áru- és személyforgalomban.

Az új rendszer értelmében minden kül-földi feladó, aki árut küld Romániába, köteles az idegen vasutvonalakra eső szál-lítás fuvardijait a feladáskor kifizetni, mert a CFR az ilyen áruknál csak a ro-mán vasuton megtett távolságra járó di-jakat hajlandó behajtani a címzettől. A romániai rendeltetéssel külföldön fel-adott áruknál tehát a CFR nem engedi meg, hogy azokat megterheljék a külföl-di vasutaknak járó fuvardijakkal és a határállomások rendelkezését kapta arra, hogy a megterhelt küldeményeket ne fo-gadják el. Ezzel szemben a külföldi fel-adó utánvételezheti a CFR-nek járó fu-vardijakat, hasonlóképpen nem engedi meg a CFR az exportra szánt áruküldem-ényeknél sem az idegen vasutak ut-vonalaira szóló bérmentesítést, még bér-mentesítő bélyegek felragasztásával sem. A kivételre feladott áruknál is a feladó csak a román határállomásig szóló vasúti fuvardiját fizetheti meg, míg az idegen vonalakra eső fuvardijakat át kell utalja az illető államba. Kivételt képeznek ez lől a rendelkezés alól azok az áruk, a melyeknél az érvényben levő helyi vagy kötelező díjszabások a kötelező bérmen-

tesítést írják elő az egész utvonatra. Az ilyen küldeményeket a feladáskor kell bérmentesíteni. De a kötelező bérmentes-ség alá eső áruknál is figyelembe kell venni az idegen vasutársaságok errevo-natkozó megszorításait. Magyarországi példának nem engedi be a külföldi árukat, csak ha a magyar belépő határállomásig a fuvardijak ki vannak fizetve. Követ-kezésképpen a Magyarországra feladott román áruk után nem lehet a fuvardija-kat a rendeltetési állomásig kifizetni, ha-nem csak a kimenő román határállomá-sig. Ugyanez vonatkozik Svájcra is, ahol azért komplikáltabb a helyzet, mert a Svájcar feladott áruknak két-három ide-gen állam vasutvonalain kell fussanak, a melyekre a fuvardijakat a CFR nem fo-gadja el.

Ezek az új rendelkezések hihetetlen zavarokat fognak előidézni ugy az im-port, mint az export lebonyolításában. Legalább is addig, amíg az érdekelt cé-gek nem találnak valamilyen megoldást a fuvardijak átutalása tekintetében. De ebben az esetben is a szállítás lényegesen meg fog drágulni a valutakülönbséget és a formalitások szaporítása következté-ben.

A rendelet szerint a külföldi állomáso-kon külföldi rendeltetéssel feladott és Románián keresztül továbbított áruknál a CFR elfogadja a fuvardijak átutalását. De ezeknél a küldeményeknél nem en-gedi meg, hogy utólag megváltoztassák a rendeltetési helyüket és valamelyik CFR állomásra cimezzék őket. Ezt csak olyan esetekben engedi meg a CFR, ha a külföldi feladó az idegen vasutaknak járó fuvardijakat egészen a román ha-tárig kifizeti.

SPORT-ÉLETT

Horosz Béla ötödször lett Románia műkorcsolyázó bajnoka

Hatalmas közönség előtt, gyönyörű mutatványokkal szerepeltek az országos bajnokverseny résztvevői

A B. L. és Népujság sportrovát vezetőjének, a Gondülő hetilap szerkesztőjének lényes sikere Csernovicban

Csernovitz, február 5.

Vasárnap zajlottak le Csernovicban Románia ezévi műkorcsolyázó bajnokságai. Bár a versenynek a havas és szeles időjárás nem tulságosan kedvezett, mégis hatalmas közönség nézte végig a versenyzők mutatványait.

A bajnokság eredményeit az alábbiakban adjuk:

Férfi műkorcsolyázó bajnokság: 1. Horosz Béla (Kolozsvári Korcsolyázó Egy-

let), 2. Turasenco (Csernovic), 3. Stanciu-lescu (Bukarest), 4. Bindea (Kolozsvár), 5. Gabrovszki (Csernovic).

Hölgyek műkorcsolyázó bajnoksága: 1. Dr. Pappné (Csernovic), 2. Guberné (Csernovic), 3. Handlerné (Csernovic), 4. Winkler (Bukarest).

A páros műkorcsolyázó versenyben: 1. Eissenbeisser—Tincik pár, 2. Guberné—Henchert pár, 3. Tusschner—Zajaczekovszki pár.

A verseny eredménye szerint tehát Ro-

mánia műkorcsolyázó bajnokságát az idén is Horosz Béla nyerte el, ezúttal már ötödször. Győzelme teljesen megérdemelt volt. Nagy meglepetést keltett, hogy a második helyre Turasenco került. Róla csak annyit mondhatunk, hogy ez az új korcsolyafenomen ezidőszert mindössze 4 éves, de mutatványait zenge kora ellenére is bravuros tudással és gyönyörű stílussal végezte el. Egészen bizonyos, hogy ebből a kisfiúból egészen nagystíliú versenyző lesz!

A brassói síverseny eredményei

A háromnapos brassói síversenyek eredményeit a következőkben foglaljuk össze:

Kombinált verseny: 1. Lexen Frigyes (K. S. V.) 605.05 pont, 2. Scheeser Horst (K. S. V.) 602.75 pont, 3. Klöckner Rudolf (K. S. V.)

598.05 pont.

Mostani győzelmével Lexen hatodszor lett Románia bajnoka s ezúttal a királyi serleget is elnyerte.

Slalom lesikló verseny. 1. Scheeser Horst (K. S. V.) 194.43 pont, 2. Kovács (I. A. R.) 188.78 pont, 3. Klöckner Rudolf (K. S. V.) 167.17 pont.

A hölgyek kombinált lesikló-slalom verse-

nyében: 1. Klöckner Trude (K. S. V.) 2. Siegens Hella (K. S. V.)

A junior-verseny győztese Binder Kurt (K. S. V.) 2. Kovács László (Encián).

Az ugróverseny a rendkívül kedvezőtlen idő miatt gyenge eredményeket hozott. 1. Lexen Frigyes (29.5, 33 és 33.5 m.) 2. Scheeser Horst (25.34 és 30.5 m.) 3. Seewaldt Theo (32, 35 és 44 m.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés népszerű feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpédányt nem adunk.

Vétel-eladás

A mureseni Bórgyár (Tg. Mures mellet) teljes üzemképes berendezésével előnyös feltételek mellett eladó. Érdeklődni Adám Lajosnál, Tg. Mures, Eliade Rădulescu 5. 1505

Szivógázmotoros cséplőgarnitúrát, valamint 2-3 járatu malomberendezést hajtóróval megvételre keresünk. Helperin, Simleu Silvaniei. 1506

Jófékvésű házhelyek Bolonyában jutányosan eladók. Érdeklődni: Bartha, Brassó, Szentjános utca 11. 1524

Allást nyer

Gőzfűréshez szakképzett jó bizonyítványokkal rendelkező gépészt azonnali belépésre keresünk. Ajánlatok Fraji Lamm, fabrica de cherestea, Toplița. 1511

Allást keres

Külföldről hazajött modern uri szabász elhelyezkedne jobb cégnél. Lung Mihai Timişeni Ság 424. 1521

Bukarest

DOCTOR GRUBARG. Nemibajok, szifilisz, Nőbetegek. k. Folyások és komplikációk. Impotencia. Elektroterápia. Analízisek. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezmény. Rendel: 11-2-ig és 5-8-ig. Bulevardul Carol 43. 20167-b

Többes külföldi gyakorlattal bíró speciális gyermekruha varró nő házakhoz ajánlkozik. H. Weisz, Str. Paleologue 3 bis. 2043-b

Szenzációs kiállítás a

„PICCOLO“

harisnyaárufában, Str. Şelari 9. — ADESGO 75 lej.

Dr. Kesztenbaumné egészségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelenkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21219-b

Paplan és ágynemű különlegességek, valamint iparművészeti lakásdíszítési cikkek szolid árakban. Luxor, C. Victoriei 50. Pasajul Imobiliari. Cégtulajdonos: Szücs D.

Dr. Botvink berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel: 12-2, 5-8-ig. Vasárnap 9-10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34-11. 20142-b

Házi készítésű cérna- és gyapju-harisnyák, férfi zoknik, férfi sportharisnyák, meleg férfi-, női-, és gyermekharisnyák, stucnik, karmanatyuk, általában mindennemű harisnyák kötését és stoppolását vállalom, esetleg hozott anyagból is. București I. str. Căzărnei 2. prin Antim.

Apólo, kórházi gyakorlattal ajánlkozik házhöz, vagy orvoshoz, szerény díjazás mellett. Felvilágosítás dr. Tamásnál Săucei, Tre'scaune. 1522 Festékkészletben jól bevezetett képviselőt Erdély és Bánát részére felveszek. Részletes ajánlatokat referenciákkal „Szorgalmas” jelgérére a Bukaresti kiadóba. (Moșilor 59). 20241-b

DOCTOR ANA ALESKE. Nőbajok és szülészet. Kezelés és operációk. Elektroterápia. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezményes árak. Rendelés 8-12-ig és 4-8-ig Bulevardul Maria 2. Băratei sarok. 20167-b

Alkalmi vétel, lejáratos ki nem váltott, keveset használt ruhák, felöltők, szmokingok minden nagyságban olcsón kaphatók. Manchester, Bukarest, Colței 27. 20192-b

Szülészeti orvosnő, dr. Brohovic: nőbetegek, terhességek, kezelések, operációk, diathermia. Rendel: 2-8-ig. Calea Văcărești 64, emelet. 201102-b

Pénzt folyósítunk azonnal társulmány összegben mindenteljesen ékszerre és egyéb értéktárgyra. Legmagasabb áron vásárolunk aranyat és mindennemű használt ékszert. „Lombard” Sf. Jonică 11. 20238-b

Olvasson jó magyar könyveket Minerva köleskönyvtárból. Minden könyvujdonoságot azonnal megkaphat. Könyvcseré naponta. Kivánságra házhöz szállítva (Pasajul Imobiliari, Telefonpalotával szemben) 20231-b

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Szerelési osztályunk részére keresteknek

lakatosok, csiszolók, öntők, présmunkások.

Írásbeli ajánlatok címezendők: „Metalurgia București”, Soseana Pantelimon 194 București IV

Népszinművek műkedvelői előadásokra

Szeremely Borsos pogácsa	Lej 30
Csermely: Egy barázdá, egy csók	36
Peczeig: Ködmönke	30
Ngulaszy: Károlykának csizma kék	48
Jós Ferenc: Ha férfi vagy, légy férfi	51
Fallinur: Nán	48
Illyésné: Gyűrt Zsidó	60
Illyésné: Nánai bíró lánya	60
Illyésné: Minden jó, ha a vége jó	66
Illyésné: Bokros utam	85
Illyésné: Ne jász a csókkal	75
R Papp: Bandi gulyás	75
R Papp: Birtok	72
Sándor P.: Hiba van a kréta körül	95

A felsorolaton kívül is igen nagy választék van

Portó 10 lej. — Az összeg előzetes beutalása ellenében szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUJDONOSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: Dr. Gartner Pál ideggyógyorvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vaskos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Büntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álmatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozások nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélbajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Alomértelmezés. — Homoszexuális analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkületében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálösztön. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, 56-58

Szerkesztői üzenetek

D. Miklós. Ujabb verseiről is csak azt mondhatjuk, mint az előbbiekről: tanuskodnak bizonyos verselőhajlamról, de még kezdetlegesebbek, döcögősek, csiszolatlanok. Egyik-másikban (Oh, milyen... Anyám halálára) akad pár értékes sor is, ami azonban korántsem elég. — Efelőre verselgessen, ha kedve tartja, csak magának, közben pedig igyekezzék tökéletesíteni készségét és ízlését sok és elmélyedő olvasással. Mást nem mondhatunk.

W. L., 130101 sz. előfizető, Bukarest. Gyárak, vállalatok címeit e rovatban nem közölhetjük, nem ajánlhatjuk. Tessék ellenben, mint fővárosi lakos, felfáradni a Gyárparosok Szövetségéhez, az UGIR-hoz, ahol a romániai gyárak jegyzékéből kiválogathatja az ön szempontjából fontos üzemek címét.

52. sz. S. Bernát. A kértett kötvények érvényben vannak. Nyerni is lehet velük.

P. Gy., Belényes. Hatféle van. Sziveskedj közölni, melyik van a birtokában. Olaszok, Marospásárhely. Egyenként 40 lírát nyertek.

K. J., Nagyvárad. Elbeszélése kétségtelen iráskészségéről tanuskodik, de még meglehetősen kezdetleges, kiforratlan s így egyelőre nem üti meg a mértéket. Irjon gondosabban, adjon többet a formára is.

L. F. Kolozsvár. Novellája nem közölhető. Nagyon anekdotás-izű s megirtság szempontjából nincs benne semmi művészi. Sokat kellene még csiszolnia elbeszélés módján. Kéziratokat egyébként csak kivételesen küldünk vissza, ha e célra a szerző felbélyegzett választborítékot küld. Egy ideig megőrizzük, hogy ennek a feltételnek eleget tehesen.

K. L., Bélafalva. Versei nem alkalmasak közlésre, mert sem tartalmilag, sem alakilag nem nyújtanak semmi különöset. Ezerszer megénekelte érzések és ömlengések ezek, amik már közhelyszerűkké váltak.

— Primăria Comunei Feldioara —

Județul Braşov.

No. 123—935.

HIRDETMEY

Ezennel közhírré tétetik, hogy 1935. február 23-án délután 4 órakor Brassó megye Földvár községében nyilvános árverésen, zárt írásbeli ajánlatok útján egy tömegben eladásra kerül

kb. 1219 köbméter tölgy épületfa, 195 méteröl tűzifa

287.298 lejre becsült kikiáltási ár mellett.

Az eladás a nyilvános számviteli törvény 99-110. paragrafusai alapján, a nyilvános árverések általános feltételei szerint történik.

A részletes eladási feltételek Feldioara községében és az erdészeti hivatalban Brassóban megtekinthetők.

A leteendő bánatpénz 5 százalék, a kikiáltási árból.

Utóajánlatok nem fogadhatók el.

Feldioara, 1935. január 30.

A községi előjáráság.